

nyakas konzervatív kormányférfiaknak is elke-séredett ellenfele. De 1874-ben újra elfoglalta előbbi helyét a kabinetben s 1876-ban ő képviselte Angliát azon a konstantinápolyi konferen-czián, melynek célja volt a kitérrel fenye-gető orosz-török összeütközést elsimítani. A háború azonban kitört és Salisbury előbb a londoni konferencián, majd Beaconsfield-et egyetemben a berlini kongresszuson volt Anglia meghatalmazottja, mely alkalommal sikerült a győzedelmes oroszok követeléseit a lehető minimumra alászállítani. 1878-ban Derby lemondása után a külügyi tárczát vállalta el s az állásában ritka államférfiui tapin-tatot és ügyességet tanusított.

Salisbury ellenzékiége az 1880-ban kor-mányra jutott s most megbukott Gladstone-kabinet irányában, a szudáni és afghanisztáni bonyodalmakkal lett különösen heves. S kétség-telen, hogy Gladstone leszavartatásának a ju-nius 7-ike és 8-ika közti éjjelen a külpolitiká-ban elkövetett baklövés volt a tulajdonképi okai, nem a fölkelni szándékolt sorád.

Gladstone külpolitikája elködvetlenülí hivi nagy részét s Salisbury legujabbban a Carls-klubban párhívneik elöadván az okokat, melyek őt a kormány elvállalására rábírták, nem mulasztotta el kiemelni, hogy a döntő ok épen ez elkésérített liberálisok ama biztosítása volt, hogy az új képviselő-választásokig meg fognak tenni mindent, hogy a konzervatív kormánynak az ügyek vezetését lehetővé tegyék.

Csak miután e biztosítást megnyerte, látott hozzá Salisbury a királytól fölszólítására az új kabinet megalakításához, melynek tagjait ez alkalommal képben is bemutatjuk.

De a liberálisok ez ígéretével még nem volt elhárítva minden nehézség a kormányalakítás útjából. Mert a konzervatív párt sok államjogi kérdésre nézve maga is hűjával volt a szükséges egyértelműségnek. A párt túlnyomó többsége, melynek vezére Salisbury, tiszta ó-tory ugyan, mely párt a külpolitikában Anglia nagy hagyományait tartja követendőnek, a belpolitikában pedig merev konzervatív, azzal a programmal, hogy a társadalom újabb osztályainak nem kell adni engedményeket, a földbírtok ősi szervezetén nem kell engedni lényeges változtatást: de van e többség mellett egy csekély számu, de hatalmas árnyalat is, mely magát a «negyedik párt»-nak nevezi s mely nem támaszkodik a kiváltságos osztályokra, hanem a nép nagy tömegeit keresi föl s ezeket ép úgy el akarja látni jogokkal és bírtokkal, mint akár csak a szabadelvűeket. Tehát a magas osztályok uralmát kívánja alapítani a legalsó néprétegek tömegére s lehetőleg mellőzni az u. n. középosztályokat.

Az ó-toryk ezt a pártot bármelyiknél jobban gyűlölik. Csak hogy a konzervatív párt tehetségesebb fiatal elemei mind ez árnyalathoz tartoznak és Salisbury ép oly kevéssé nélkülözhető őket, mint a hogy Gladstone is, uralomra jutása előtt, az általa szintén gyűlölött radikálisokkal volt alkudni kénytelen.

A mozgókonny s félreletes befolyásra jutott negyedik pártunk vezére az ifjú lord Randolph Churchill, a ki 1848-ban született s így ma még csak 37 éves, de dűsgvagdas s roppant tevékeny és ékesen szóló politikus. Mint furcsa külön-czót, bogarai miatt sokáig nem vették komoly emberszámba, míg végre sikerült meggyőznie a politikai köröket, hogy oly erő lakozik benne, melylyel nem számolni politikai hiba lenne. Tehetségében oly rugékonyság, annyi hév nyilvánul, hogy általában a jövő hivatászerű emberének tekintik, ki talán már legközelebb is döntő szerepet van hivatva játszani. A kormányalakítás céljából Salisbury által összehívott bizalmas konferenciákon nem volt jelen, vele Salisbury külön értekezett és sikerült a nézet-el téréseket annyira elsimítani, hogy neki India miniszteri tárczája föl volt ajánlható. Chur-

chill el is fogadta ezt, s most annál nagyob-b kíváncsisággal tekintet feléje a világ, mivel épen India az, melynek feltétele Anglia közvéleményét az oroszok ellen annyira fel-háborította. Churchill, ki oroszellenes érzelmei-nek többször adott nyílt kifejezést, ez exponált állásban sok bajt okozhat azoknak, a kik a békét az oroszokkal minden áron fontartani o-hajtanak.

Hicks-Beach Mihály, a tory-demokrata párt másik vezértágya, ugyanaz, kinek indítványát a parlament 12 szótöbbséggel elfogadván, a Glad-stone-kabinetet elejtette. Hicks-Beach 1837-ben született Etonban s Oxfordban jogtudor lett. Már 1864. óta képviselő keleti Gloucestershire-ből, 1868-ban a szegényügyi tanács parlamenti jegyzője, 1874—78-ban Irland föltitkára, 1878—80-án Beaconsfield-kabinetjében a gyarma-tok minisztere volt. Most pénzügyminiszteré lett s ő van kismelve arra, hogy a grófia ki-nevezett s a felsőházba áthelyezett Northcote helyett az alsóházban a konzervatív párt vezére s a kormány szónokája legyen.

E két férfiú képviseli az új kabinetben a tory-demokrata pártot, melyről azt hiszik, hogy a miniszteriumra ez fogja rábírtani a maga poli-tikai béléjét, ha az ó-tory párt nem vigyáz magára.

A mi ezt a pártot illeti, annak Salisbury után Northcote a legtekintélyesebb tagja a kabi-netben.

Sir Stafford Henry Northcote — legujabbban lord Idesleigh — 1818. okt. 27-én született, 1843-ban Gladstone-titkára volt, 1847-ben Londonban telepedett meg mint ügyvéd, 1855-ben képviselőnek választatván, a szabadelvű pártchoz tartozott s el-lenségei azzal gyanusítják, hogy a szükségénél most is nagyobb respektussal viselkedik egykori nagy mestere, most ellenfele, Gladstone iránt.

A konzervatív pártchoz csatlakozván, 1855-ben Derby alatt a kincstár titkára, 1866-ban a ke-rekefelmi osztály elnöke, 1867-ben India mi-nisztere lett. Disraeli kabinetjében 1874-ben a pénzügyi tárczát vállalta el s midőn Disraeli peerré nevezetett ki, helyette az alsóházban ő lett a kormány szónokája s 1880-tól a konzerva-tív párt alsóházi vezére. Ezuttal a titkos állam-tanács lord presidense lett s peerré is kinevez-tetvén, az urak házában fogja képviselni a kor-mányt.

A Salisbury-kabinet többi tagjainak követe-zőkben adjuk életrajzi adatait:

Lord Hamilton György az admirális elő-ső lordja (tengerészeti miniszter), Beaconsfield ka-binetjének végével a tanács alelnöke volt. Aber-corn herceg fia, született 1845. decz. 17-én s Harrowban nevedett. Eleinte katona volt, 1868-ban Middlesexben választották meg képvise-lőnek. 1874. február havától 1878. ápril ha-váig indiai altitkár volt, ettől 1880. ápril haváig a közoktatási bizottság alelnöke. Fiatalsága da-czára igen tekintélyes ember, mint ügyes vitat-kozó. Salisburynek kiváló kedvence, ki állam-férfiui tehetségét nagyra becsüli s azokhoz an-nál is inkább szép reményeket csatol, mivel a korabeli új-toryktól nagyban különbözik, ment minden szociálisitikus hajlamoktól s szigorúan konzervatív elveknek hódol.

Stanhope Ede valamivel idősebb, 1840-ben született mint Stanhope gróf ötödik fia. Harrow-ban és Oxfordban tanult, egy darabig ügyvédé-s kedett. 1875-től 1878 áprilisig a kereskedelmi tanács titkára volt s innen 1880. áprilisig indiai alállamtitkár. A nemzeti arckép-gyűjtemény egyik őre. Véletlen folytán Hamilton örököse a hivatalokban most is, mint előbb.

Gibson, kinek indiai lord kancellárrá kine-veztetése most nem csekély feltűnést keltett, 1837-ben született Dublinban. Itt is tanult s fiatal korban nagy kitüntetésekben részesült. Kezdetben a jogi pályán működött, 1875. óta a dublini egyetem képviselője s 1877. február havától 1880. áprilisig Irland főügyésze volt. A konzervatív párt egyik legügyesebb vitatko-zója, rendkívül erős hangja van, úgy hogy, mint mondják, szomszédjainak alkalmatlan is.

Új miniszter, ki most először lép a kabinet tagjai közé, Giffard Hardinge Stanley, a lord-kancellár. 1825-ben született, Oxfordban tanult, ügyvédéskedett s 1873-ban törvénytörési elnök volt. 1879. márcziusban lett képviselő Launcestonban, 1875. novemberben lovaggá lett és főügyészség nevezetett ki. Későbbi választásoknál többször megbukott s a parla-mentben nem nagy szerepet játszott, noha

Anglia jelenleg élő legnagyobb jogászaí egyiké-nek volt elismerve.

Lord Cranbrook, a tanács elnöke, 1814. okt. 1-én született. Előbbi neve Hardy Gathorne. Oxfordban tanult, ügyvéd volt, 1850. óta csak-nem folytonosan képviselő. 1865-ben az oxfordi egyetem küldte ide Gladstoneval szemben. 1858—9-ben belügyi államtitkár volt, 1866—7-ben a szegényügyi tanács elnöke, 1867—8-ban belügyi miniszter, 1874—1878-ban hadügyi mini-ster s 1878—1880-ban indiai miniszter. A közoktatásiügyi tanács tagja. Igen heves szó-nok volt az alsóházban, azonban a felsőházban nyugodtabb lett s kevesebbet szerepelt.

Richmond herceg, az új kereskedelmi mi-niszter, 1818-ban született. Oxfordban tanult, az aberdeeni egyetem kancellárja, nyu-galmazott ezredes, Wellington herceg egykői hadsegédje. A magas rangját atyjától 1860-ban örökölte. 1841-ben már képviselő volt Sussex-ből, 1849-ben a szegényügyi tanács elnöke, 1867—8-ban a kereskedelmi tanács elnöke, 1874-től 1880-ig a felsőházban a konzervatív párt vezetője s egyuttal a minisztertanács el-nöke volt. Legidősebb fia, March gróf, szintén képviselő.

Harrowby gróf, Dudley Francis Stewart Ryder 1831-ben született s 1856 óta képviselő volt 1882-ig, midőn atyja rangját örökölvé, felsőházi tag lett. 1874—8-ban a közoktatásiügyi tanács elnöke volt. Egészsége gyenge s ezért a titkos peccetőr nyugalmas állását fogadta el.

Sir Richard Assheton Cross most újból be-ügyminiszter lett, mely helyet Beaconsfield kabinetjében folyvást ő töltötte be. 1823. május 30-án született, Cambridgében tanult, London-ban ügyvédéskedett. 1857—1862-ben Prestont képviselte s 1868-tól, midőn Gladstone-t sikerült a választásnál megbuktatnia, délkeleti Lanca-shiret. Tagja a közoktatásiügyi tanácsnak s egyik egyházi biztos. Több jogi munkát írt.

Smith Vilmos Henrik, ki régebben tengeré-szeti miniszter volt, most hadügyi miniszter. 1825. június 24-én született, atyja vasuti hirlap-írás és könyvkereskedő volt. Oxfordban 1879-ben doktorságot nyert. 1868 novemberben Stuart Millt megverve, Westminsterből lett alsóházi tag. Minisztersége előtt 1874—1877-ig pén-zügyminiszteri titkár volt. Régebben a londoni iskolatanács tagja volt, most a King's College tanácsának tagja.

Stanley Frigyes Arthur, Derby lord öccse és örököse, 1841-ben született, Etonban tanult, 1865-ig katona volt s mint ezredes vonult vissza. 1866—8-ban Prestont, azóta északi Lancashire-t képviseli; 1868-ban a tengerészeti minisz-teriumban magas állást töltött be, 1874—77-ben hadügyi miniszteri pénzügyi titkár, 1878—80-ban hadügyi miniszter volt. Most gyarmatügyi mi-niszter lett.

Lord John Manners régi helyére megy, mint postaminiszter. 1818-ban született, mint Rut-land herceg második fia. Etonban és Cambrid-geben tanult. 1841—7-ben Gladstoneval együtt Newarkot képviselte, később Liverpoolban és Londonban megbukott, de 1850 óta ismét képvise-lő Leicestershireből. 1858-ban, valamint 1864—67-ben a közmunkák minisztere volt, 1874-től 1880-ig pedig miniszter.

Carnarvon gróf (Henry Howard Molyneux Herbert) 1831-ben született s atyja címét már 1879-ben elnyerte. Etonban és Oxfordban tanult. 1878-ban az arkheologiai egyeslet elnöke volt; jelenleg a szabadkőművesek helyettes nagy-mestere. 1858—9-ben gyarmatügyi alállamtit-kár, 1866—67-ben és 1874—8-ban gyarmat-ügyi miniszter volt, mely állásáról kétszer poli-tikai okokból vonult vissza, először Disraeli reformbillje miatt, melyben a liberálisok irányá-ban meg nem engedhető engedményt látott, másod-zor, midőn az angol hajóhadnak a Dar-danellákba vonulását elrendelték, a mi szerinte megsértése volt az Anglia által fölállított be-nemavatkozási elvnek. Most Irland helytartó-jává nevezték ki, a miiben talán annak a körü-lménynek is része van, hogy Anglia leggazdagabb emberei közé tartozván, kellő fényfel fogja képviselhetni Anglia királynőjén Erin zöld szig-etén.

A most alakult Salisbury-kabinetben tehát a volt Beaconsfield-miniszterium minden tagja benne van, kivéve természetesen az elhunyt két tagot, Beaconsfieldet magát és Cairust. S mivel a Beaconsfield-kabinet tizenhárom tagból

állt, a mostaninak pedig tizenhat tagja van: az új kabinetben csak öt oly államférfi van, ki az előtt még nem volt miniszter.

Bemutatva az új kabinet tagjait, alkalom-szerűen végül néhány szóval megemlékezni az aktív politikai színtérről egyelőre visszavonuló szabadelvű párt vezérférfiiról is.

Mint tudjuk, a sokáig vajdudó válság a mult kedden végre szerencsés megoldást nyert. E nap-on mindkét ház ülést tartott s az alsóház ülé-sén a megbukott Gladstone gomblyukában fehér virággal jelent meg. Ez ülés volt az utolsó, mely a Gladstone-kabinet alatt jött össze, s ez ülésről is adunk mai számunk 2-ik ivén egy általános helyzetképet, mely az angol szabadelvű pártot ezuttal utolszor mutatja tömörensorakozva, mert kétségtelennek látszik, hogy a közeledő választások nemcsak a háznak, de a pártviszonyoknak az arculát is lényegesen módosítani fogják.

Képünkön Gladstone környezetében a legki-válóbb szabadelvű egységeseget látjuk csoport-sítva, arcovonásuk hű visszaadásával. Ott van maga Gladstone a kép közepe táján, nem messze tőle Childers, a leköszönt kormány pénzügyminisztere, kinek javaslatára idézte elő közvetlenül a válságot. Nem egy van az azok között, melyekkel évek mulva, ha a szabadelvűpárt újra kormányra jut, mint miniszterek-fogunk bizonyosan újra találkozni. Ily jövő-beli miniszter, Hartington marquis (még pedig valószínűleg kormányelnök-jelölt) Chamberlain, Trevelyan stb. Bright, Harcourt, Labouchère is a legbiztosabb vezéregénységei közé soro-koznak a kisebbségben maradt pártmak.

KERESZTFIAMNAK.

Ha nézek eltűnt éveimre: Gyermekek szeretnék lenni, mint te. A gyermek idevél csak itten, Mert ádvíról még fogalmam nincsen.

Nekem már volt: a napba néztem. Attól látok mindent sötétben. Az údvék magasat kutatva, Lebuktam a mély kárhozabta.

Ha néked is kell majd czipelpned A rádszakadt élet-keszervet: Ne állj meg sorsoddal vitázni; Megbírn tudaj, nem leázni.

Ne lépj nyomomba, légy te bőlecebb; Panaszzal napjaid ne töltésd. Ne légy telhetlen vágyaidban; Vedd a világot, úgy a mint van.

Dolgozzál és lesz pihenésed. Údvót ne hajszoj és eléred. S az élet árja bárhogy is forr, — Neved nem lesz hiába Viktor.

REVICZYKY GYULA.

NASZR-EDDIN ADOMÁL.

Közi THURY JÓZSEF.

(Folytatás.)

Egyszer valaki toját vevén a kezébe, így szolt a khodsához: «Találd ki, mi van a kezem-ben; ha kitalárod, adok belőle rántottnak valót». — «Mond meg, hogy milyen forma, akkor kitalá-lom». — «Kívül fehér, belül sárga», magya-rázta amaz. — «Tudom már! — kiált a khodsá, — egy fehér répát kiástak és sárga répát tettek bele».

Egy nap a khodsá fölment a templomi szó-zékbe és így szolt: «Óh igazhivők! tudjátok-e, mit akarok mondani? A gyülekezet azt vála-szolta rá: nem tudjuk. «No hát ha nem tudjátok, akkor minek is mondjam meg», ezzel lelért és kiment a templomból. — Másnap ismét föl-ment a szónszékre s újra kérdezte: «Óh muzul-mánok! tudjátok-e, mit akarok mondani?» Azok most azt választolták: tudjuk. «Ha már tudjátok, akkor nem szükséges mondanom», felelte a khodsá és elhagyta a templomot. A nép pedig csodálkozott a khodsá válaszan s elhatározták,

hogy ha még egyszer kérdezi, azt fogják felelni, hogy az egyik tudja, másik pedig nem tudja. Mikor harmadik napon a khodsá ismét fölment és kérdezte: «Óh testvéreim! tudjátok-e, mit akarok mondani?» a nép ezt válaszolta: «egy-ünk tudja, másikunk nem tudja». «Nagyon szép! — mondja Naszr-Eddin, — a kik közü-letek tudják, mondják meg azoknak, a kik nem tudják».

A mint egyszer Naszr-Eddin a mezőn sétált, egy kódorgó borjut látott, haza vezetve, levágta és a bőrt lehozta. A borju gazdája aztán nem-sokára sirva, jajveszékelve kereste jószágát az utcázon, s mikor Naszr-Eddin házához ért, ez hallván a siránkozást, így szolt nejehez: «Hal-lod, asszony, hogyan siránkozik az ember? Pedig ha lehozta is a borjuja bőrt, de szé-gyent nem hoztam az ő fejére».

Egyszer a khodsá egy kert falán keresztül belopózokdott létráján s a létrát is behuzta maga után a kertbe. De a kertész meglepte őt és kérdezte tőle: «Ki vagy te és mit keresel itt?» A khodsá hirtelen létrája mellé ugrott s azt válaszolta, hogy létrát árul. «Hát itt szoktak létrát árulni?» — rivált rá a kertész. «Óh beh ostoba vagy te! — világosítá föl a khodsá, — ott szokták árulni, a hol van a létra».

Egyszer a khodsá más ökrét a saját vetésé-ben találta. Rögtön botot kap kezébe, hogy megverje a bitang jószágát, de mikor közeledett hozzá, az elfutott. A következő héten látta, hogy ezt az ökröt gazdája szekérbe fogva hajtotta. Azonnal odafutott a szekérhez és nehányszor ráütött az ökörre, a miért ennek gazdája rá-szóltott. «Mit akarsz te az én ökrömmel?» — «Hallgass! — kiált a khodsá, — te ne elgyed-jél a mi dolgunkba, tudja ő a maga hibáját».

Egy este a khodsánál volt egyik barátja s be-zelgetés közben a gyertya egészen elégett és ők sötétben maradtak. A gyertya egész elégett és ők sötétben maradtak. A gyertya egész elégett és ők sötétben maradtak. A gyertya egész elégett és ők sötétben maradtak. A gyertya egész elégett és ők sötétben maradtak.

Egy nap a khodsá egészen fekete ruhába öl-tözött s mikor kérdeztek tőle: «Mi történt veled, hogy gyászba öltöztél?» azt válaszolta: «Fiannak az apja meghalt, azt gyászolom.»

Egy ember jött a khodsához és kötelelet kért tőle. A khodsá bemegy szobájába, de mindjárt kijön s azt mondja, hogy a kötelelet listz van terítve, nem adhatja oda. «Hát lehet-e kötelelet listzet teríteni?» kérdezi az ember. «Hogyha nem akarom odaadni, akkor lehet rá listzet teríteni.»

A mint egyszer sétál a khodsá, látja, hogy a tóban sok réce uszálk. «Most jóllakom», — gon-dolja magában s oda fut a tó partjára, de a ré-cék beljebb usznak a vízbe. Ő azért leül ott és kenyeret mártogatva a vízbe, eszik. Meglátja valaki, hogy réce-levest eszem?» világosítá fel a khodsá.

Egy éjjel tolvaj ment be a khodsá házába. A felesége észrevette s figyelmeztette férjét, hogy tolvaj jár benn. «Hallgass! — sugja neki a khodsá, — bárcsak találna valamit a házamban, hádd vehetném el tőle».

Egyszer a fejedelem meghívta a khodsát ver-senyfutásra. Volt a khodsának egy vén ökre, azt fölnyergelte s azon jelent meg a verseny-téren. A fejedelem — a néző közönség kacza-gása közben — kérdezte tőle, hogy miért jött ezen az ökrön, hiszen nem tud ez futni? «Lát-tam én ezt az ökröt, uram, — válaszoló a khodsá, — már borju korában is úgy tudott futni, hogy a ló sem érte utol».

Egyszer meg lakodalmi vendégségbe ment a khodsá, — de régi kopott ruhában, minél fogva

nem vették figyelembe, nem kínáltak meg semmivel. Látván, hogy így nem boldogul, haza ment és új, prêmes bundáját vette magára. Alig érkezett a lakodalmas ház kapujához, elébe mennek, üdvözlik s bevezetvén, az első helyre ültetik az asztalhoz és kínálják egyre-másra. Ő pedig megfogván a bundája ujját, azt mondja: «Tessék, bundám, ebédelni». A jelenlevők bá-mulva kérdezik, hogy miért mondja ezt. «A meg-tiszteltetés most a bundámnak szól, — magya-rázza a khodsá, — tehát ebédet is ő egyék».

Egyszer valaki jött a khodsához és számarat kérte tőle. «Várj csak, — mondá a khodsá, — előbb hádd beszélek a számarammal, ha lesz neki kedve, odaadom.» Bemegy az istállóba s mikor kevés idő mulva kijön, azt mondja a ké-rőnek: «A számarának nincs kedve elmenni s egyszersmind azt mondta nekem: mikor engem valakinek odaadsz, mindig üti a fületem és szidja a feleségeidet».

Egy éjjel azt álmodta a khodsá, hogy kilencz pénz tettek kezébe. Fortélyoskodni akarván, azt mondja: «tiz pénz voltál» s később ismét: «tizenkilencz pénz voltál». Azután fölébred és látja, hogy semmi seinek a kezében. Szemeit újra behunyja, kezét kinyújtja és mondja: «Add ide hát legalább azt a kilenczet».

Egy nap tolvaj ment a khodsá házába s a mit talált, összeszedte és elvitte. A khodsá pedig fölstedvén, a mit a tolvaj még ott hagyott, vitte utána. Mikor a tolvaj bement a háza kapuján, a khodsá kopogtatott, mire az kinyitja a kaput s kérdi tőle: «Te mit akarsz itt?» — «Hát talán nem ebbe a házba költözök?» felelt a khodsá.

Egyszer a khodsá kölcsön kért a szomszéd jától egy üstöt s mikor visszavitte gazdájának, egy kisebb üstöt tett bele. «Hát ez micsoda üst benne?» kérdi a szomszéd. «Az üstöd megel-lelt», világosítá fel a khodsá és az ember elfoga-dta a kisebb üstöt is. Nehány nap mulva ismét elkérte a khodsá az üstöt, de nem vitte vissza. A szomszéd tehát elment visszakérni az üstjét. «Az isten tarson meg téged, — mondja a khodsá, — az üst megdögött.» — «Hogy lehet az, hogy egy üst megdöglik?» kérdi a szomszéd. «Azt hitted, — válaszol a khodsá, — hogy az üst megellett s azt nem akarod elhinni, hogy meg-dögött?»

Egyszer találkozott a khodsá valakivel s mi-kor meglátta, hirtelen visszahúzódott, mire amaz is megállt és kérdezte tőle, hogy micsoda meglepetés ez? «Ha szabad kérdeznem, — mondja a khodsá, — kicsoda vagy te? Mikor megpillantottam, hogy turbánod az én turbánomhoz és kaftánod az én kaftánomhoz hasonlít, azt hittem, én vagyok.»

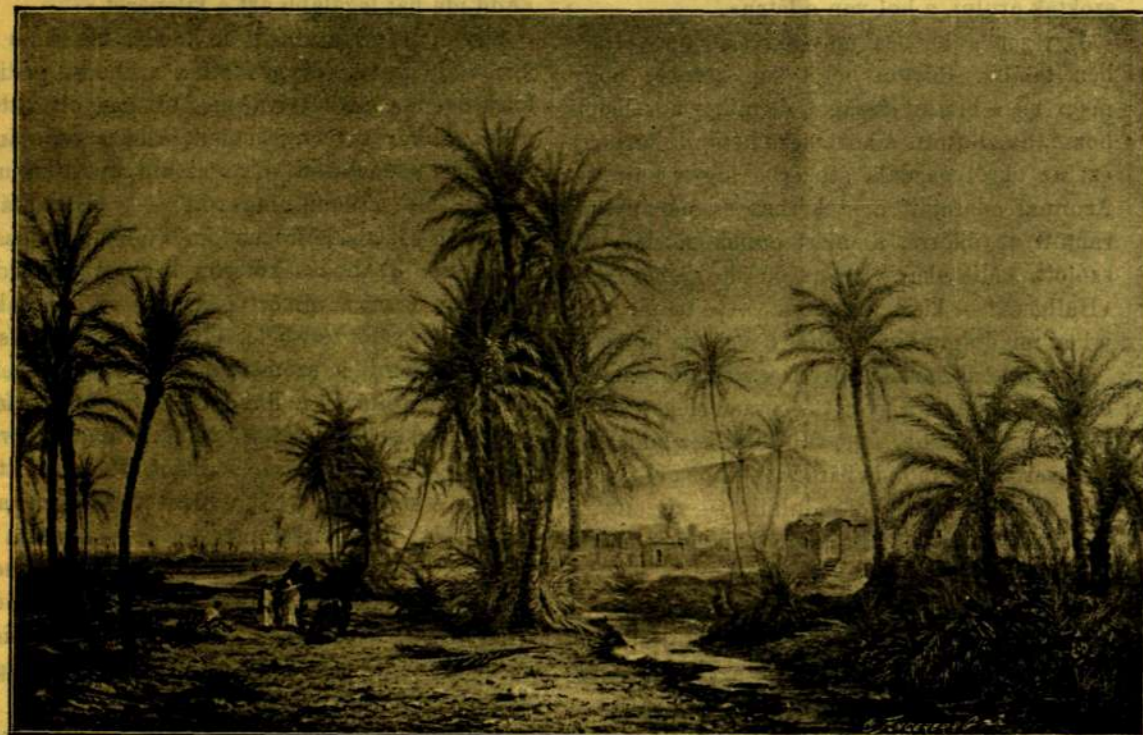
A mint egyszer az ut melletti temetőben sé-tált a khodsá, beleesett egy régi sírgödörbe és belefeküdt a koporsóba. «Most halott vagyok, — mondá, — hádd lássam, eljön-e hozzám Monk-ir és Nakir.» * A mint így fekszik, egyszer csak esengettyű-hangot hall. «Ime, érkezett a föltá-madás a maga zajával», mondja s fölkel és kijön a sírból. De Monkir helyett egy karaván jött arra, melynek esengettyű öszvérei a khodsától megjedtek és összezavarodtak. «Ki vagy te?» riválnak rá az utasok. «Halott vagyok», feleli a khodsá. «Ha halott vagy, mit csinálsz itt?» — «Kijöttem egy kicsit sétálni.» — «Majd meg-sétáltunk mi tégedet!» s azzal elverték a khod-sát istenigazában és tovább mentek. Mikor haza ment a khodsá, kérdezte a felesége, hogy hol volt. «Halott voltam, — felele, — a sírban fe-küdtem.» — «Hát mit láttál a más világon?» faggatja tovább felesége. «Tudod, asszony, ha csak a karaván öszvéreit meg nem íjésztí az ember, semmi sincsen.»

(Folyt. köv.)

* Monkir és Nakir, a mohamedánok lite szerint, a föltámadás napján megjelenő két vizsgáló angyal.

Pihenő récék. Mészöly Gézától.

Keleti tájkép. Ligeti Antaltól.

Reggeli szürkület. Spányi Bélától.

Zrínyi Szigetváron. Székely Bertalantól.

Pásmán Péter aláírja a tud. egylet alapítólevelét. Temple Jánostól.

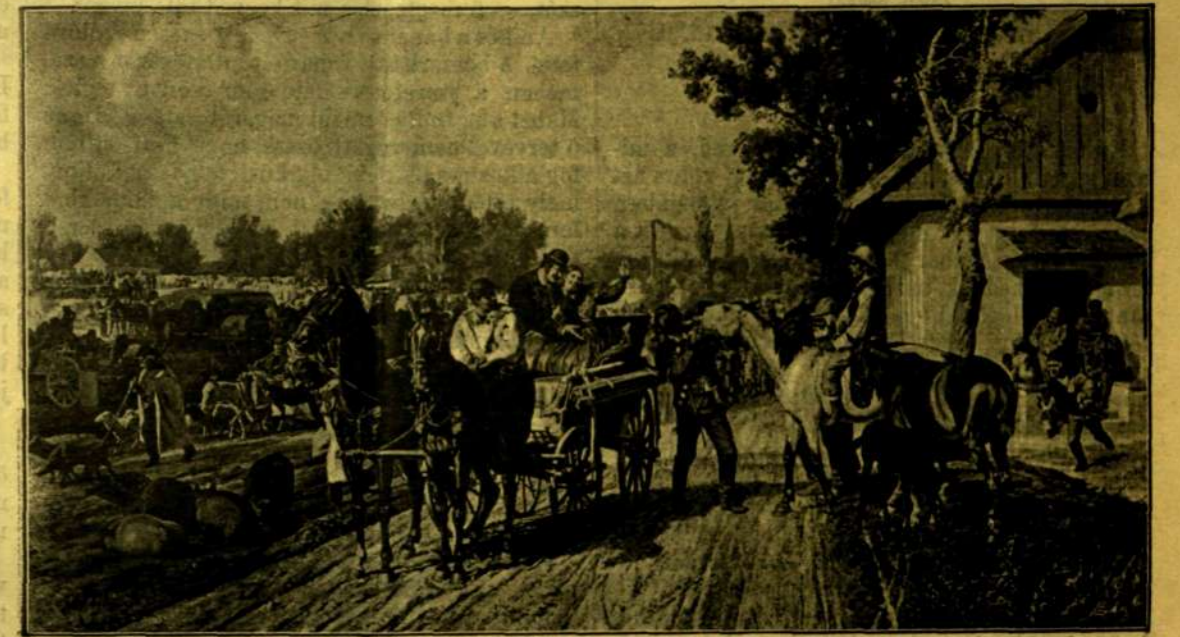

A baleset után. Révész Imrétől.

AZ ORSZÁGOS KIÁLLITÁSRÓL.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI CSOPORT MOST MEGJELENT KÉPES TÁRGYMUTATÓJÁBÓL.

HOMOKBÓL FONT KÖTELEK.

Czigány kínálja lovát. Jankó Jánostól.

Hold feljött. Tölgyessy Arthurtól.

Mosónék. Aggházy Gyulától.

HOMOKBÓL FONT KÖTELEK.

ANGL. REGÉNY.

Irta FRANCILLON R. E.
TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

Hova lett a szürke?

Különösnek látszhatik, hogy Draxné, a milyen szüfűles asszony, észre ne vette volna azt a lármás csetepatét, mely gazdája szobájában azon este folyt s ő még csak ajtóit se nyitotta a verekedőkre. Ámbar bizonyos, hogy mikor a férfiak verekednek, tisztességes asszony a takaró alatt (vagy legföllebb a kulcslyukon) tartja a fülét s valószínű, hogy Draxné is ez utóbbit tette, mert semmi meglepetést nem árujt el, mikor másnap reggel a szobát takarítani megjelenvén, azt oly felülről állapottban találta, mint még soha, különösen a Quickset kapitány idejében nem, a ki mindig oly csöndesen s mivel ember módjára mulatott, egy játszma kártya mellett s legföllebb ha a negyedik-ötödik boros-palackot bontogatta fel, s első kakasszó előtt mindig lefeküdt mint jól nevelt gavallérhoz illik.

A mi Davis urat illeti, nem volt valószínű, hogy első kísérletével megbukván, a dolgot közbeszéd tárgyává tegye a faluban; mindazáltal Pengold lelkész kora reggel megtudott mindent s oly haragos volt, hogy első kancsó sörre után, szokásaellenére, még másodikikat is felhozatta Pörével a szolgálóval. Mabel kisasszony is észrevette, hogy a tisztelendő ur parókája a szokottnál is féltrebb áll, ámbar e feltűnő jelenség okát nem tudta. Ő csak arra gondolt, hogy Carew Feri minden bizonynyal utra kél, hogy tőle nyert küldetésében eljárjon s neki egyelőre elég volt, hogy a gyülölt ifjut egyidőre legalább eltávolította magától s időt nyerhetett a tőle végkép való megszabadulásra. Beváltja e szavát Quickset kapitány s eljő-e érte valamely éji órán, hogy megszöktesse? — voltak percek, mikor azt bizonyosnak tartotta, de voltak, melyekben kételyek szálltak meg szívére. Sőt néha még azzal sem volt tisztában: szereti-e maga is Quickset kapitányt, vagy nem? Annyit tudott, hogy Carew t, a kinek már jőformán el volt jegyezve, gyűlöli. S ez elég volt egy szegény leánynak, a kinek két kéréje van s az egyikről bizonyos, hogy ki nem állhatja, a másikkól kétséges, ha vajjon szereti-e?

Ily gondolatokkal levén elfoglalva, nem csoda, hogy a napi hírek és falusi pletykák felől semmit sem tudott s mikor Derrick Anikó feldúlt arccal beállított hozzá, nem csak meg volt lepelve, de egészen meg is ijedt tőle. A két fiatal nő ritkán látta egymást s még kevesebbet érintkeztek. Pengold lelkész boszorkánynak tartotta Anikót s nem szivesen látta őt a háznál, még kevésbé a gyámleány társaságában. Így Mabel méltán meg lehetett lepelve, hogy Anikó őt egyenesen felkeresi.

Alig lehet nagyobb ellentétet képzelnünk, mint e két leány között. Mabel világos színű ruhában, Anikó mély gyászban; Mabel aranszörke haju, rózsás arcú, Anikó cigánybarna, olaj-szín arcú; ama életvidor, csak a szerelem gondjaival szívében, — emez sötét kétségbeeséssel, ember- és világgűlölettel eltelve. S a mint egymással szemben állottak: az ellentét maguk is érezték s ez bizonyára nem növelte az egymás iránti rokonszenvet bennök.

— Mit kíván tőlem, kedves leány? — kérde Mabel hideg udvariassággal.

— Igazságot kisasszony! Átyámat megölték s gyilkosa szabadon van, nem keresik, nem üldözik, sőt takaragtják nyomát. Nem hallatlan ez?

— Sőt hihetetlen s nem is lehet igaz. Tisztelendő Pengold ur, békebíró létere, bizonyosan mindent el fog követni, hogy —

— Most jövök tőle. Arra akar rábeszélni, hogy hagyjam abba a dolgot, mivel ugy sem lehet célt érni. Hogy is lehetne (folytatá keserűen), mikor még Carew ur is, a ki pedig megígérte nekem, hogy fel fogja találni apám gyilkosát, most azon dolgozik, hogy elrejtse még azt is, a kire gyanu eshetik.

— Kegyed álmodat lát, gyermekem!
— Nem, kisasszony. S azért jöttem kegyedhez, hogy ha már Pengold tisztelendő urra nem, hasson legalább Carew urra. Mondja neki, hogy az igazság bajnokának lenni, a bünt világosságra hozni, férfias feladat: legyen férfi!

Kegyednek egy szavára ő — a ki imádjá — a csillagot is lehozná az égről. Én tudom, hogy úgy van. Oh kisasszony, szóljon neki csak egy szót, — ő megteszi, a mit kegyed tőle kíván!

Anikót a bánat és a szenvedély ékesen szólóvá tette. A boszorkány vonás eltűnt arczáról s szemében a szeretet és fájdalom könyei égtek. Mabel alig tudta lerázni magáról hatását. De az ő tervével nem vágott össze, hogy Ferit itthon foglalkoztassa s neki oly hősi feladatot adjon, mely talán elérhető — nem mint a homokból font kötelek, — s ez által becsülését és szerelmét követhetné díjul.

Azért leküzdötte önkénytelen felindulását s hidegen felel:

— Sajnádom, kedves gyermekem, de én semmit sem tehetek a kegyed érdekében; igazán — semmit sem tehetek.

— Akkor hát Isten legyen irgalmas nekem! De kegyednek is, kisasszony, a ki segítségét megtagadja egy szegény leánytól, a kinek az apját orvul megölték; s neki is, a ki férfi létere nem kél az elhagyottak védelmére!

Anikó arczán ismét feltűnt a sötét boszorkányvonás, az engesztelhetetlen bosszuvágy s Mabel megregett, a mint a szemében lobogó tűz fényét meglátta.

E perczben lépett be Pengold ur, a ki Pörétől hallotta, hogy Anikó tőle elutasítva, Mabelhez jött ügyét föllebbeznii. A lelkész dühös volt e vakmerőségen s nem is titkolta bosszuságát.

— Derrick Anikó! — kiálta rá, legerősebb hangján, — távozzál azonnal. Nem hallgatom átkozódásaidat. Hogy merted Openshaw kisasszonyt háborgatni, mikor én megnyugvást prédikáltam neked s a bosszuvágy undok bűnétől eltilítottalak? *Vade retro, boszorkány!* *Exorciso te, per hoc signum!*

Ez ördögűző szavakra (melyek ugyan nincsenek benn a protestáns liturgiában) a szegény leány keble viharosan emelkedett s zokogásban tört ki. Szótlanul megfordult s elhagyta a szobát. Mikor kinn volt, kifört belőle az elfojtott indulat.

— Mégis, függni fog! — kiálta, fenyegetőleg emelve öklét az ég felé. — Az Isten megadja nekem az elégtételt s a boszu gyönyörét. Akár ki volt a gyilkos, ha nagy ur is, elfogják s elveszi büntetését! Isten engem úgy segítjen!

Ezalatt Feri otthon reggelizett, de nem izlett neki a reggeli. A tegnapi dulakodás után, bár abban ő maradt a győztes, rosszul érezte magát, mert nem titkolhatta el magától, hogy legalább is kétes helyzetbe jutott. Tudta, hogy a Derrick meggyilkoltatása miatt baj nem érheti, de nem volt biztos a felől, hogy a Davis csökönyössége, a ki Pengold helyett bizonyosan más békebíró fog keresni, nem fogja-e kellemtelenségekbe bonyolítani, már csak az által is, hogy ha tanunan idézik s a kerület székvarosába meghurcolják, több napra, talán hétre is le lesz kötve s nem láthat a maga, vagy a mi annál is több, imádogtja dolga után s nem rendelkezhetik magával oly szabadon, mint az Openshaw kisasszony által elébe szabott feladatot mulhatatlanul megkivánná. Elátkozta magában Davist, sőt még sir Miles Heront is, a ki ezt a bolond és makacs kentit ideküldötte — s erősen elhatározta, hogy be nem várva, míg talán nagyobb bajokba bonyolítják, eltűnik hazulról s megindul feladata megoldására.

Reggeli után pipára gyujtott s szórakozás kedvéért istállójába indult, melyből ugyan egyetlen paripát odakölesönözte volt Quickset kapitánynak (s a szürke még nem került haza), de a hol egyéb keresni valója nem volt ezuttal. Az istállóban körültekintvén, nem ólálkodik-e valaki, a deszkából épült szint nyitotta ki, mely tehát készült tulajdonképp, de most üresen — s rendszeren bezárva állott. E színbe csak a tető rozoga deszkái közt hatott be némi világosság, de az ajtó nyitlata szabadon ömlött be a fény s megvilágította az ól belsejét. Földjéit vastag szalmareteg borítá alomként s a szalmában aludt Uborka Janó, kit a squire írt rejített el éjszakára. Az ajtónyílásra s a betóduló világosságra felébredt a csavargó s felülve a süppedékes szalmában, kidörzsölte szeméből az álmost s a nélkül, hogy csak egyet ásitott volna is, talpra ugrott.

— De nagyot aludtam, — mondá. — Így van, ha fedél alatt alszik az ember, még csak nem is álmodik! No hát, squire, mikor kerül reám a sor?

— Mi végből, fiam?
— Hogy felakaszszanak.
— Bolond voltál, hogy magadra vallottál az előtt az ember előtt, holott nem te tetted. Most már nehéz lesz helyre hozni. Szőköd kell.
— Minek? Bánom is én, ha felakasztnak! Legalább annál hamarabb a föld alá kerülök s fa lesz belőlem, vagy előbb dudva, azután cserjebokor.

— Akaszszanak fel engem is, — mondá Feri félíg nevetve, félíg bosszankodva, — ha tudom, mit kezdjek veled. Hallgass rám. Nekem el kell hagynom Stoke Juliót; másfelé van dolgom s az után kell látnom. El kell mennem, magam sem tudom hová, talán a világ végére. Egyelőre magammal vihetlek téged is, majd meglátjuk, hova léssz azután. Kész vagy-e velem jönni?

Hogy ne lett volna? Akár a világ végeig. De mielőtt utnak indulnának, előzzük meg őket kissé s nézzünk történetünk egy másik személye után, a kit egy időre elveszítettünk szemünk elől.

Quickset kapitány, ámbar nem volt oly jó lovas, a minőt egy tökéletes lovagtól várni lehetett volna, azért lassacskán csak elballagott a Carew Feri szürkén, melyet ez neki — csak-hogy minél előbb szabaduljon tőle, a legközelebbi állomásig, t. i. Barustaple ig oda köcsönzött volt. Ott leszállva, az ügyvédhez sietett, a ki a hornacombel squire ügyeinek kezelője volt, s előmutatta neki a 900 s néhány font sterlingre szóló utalványt. Az ügyvéd felhuzta ugyan egykissé a szemöldökét, de nem tett semmi kifogást. A Carew Feri vagyona, bár ily összegű becsületbeli adósság világért sem állt arányban vele, biztos fedezetet nyújtott a váltóra s az ügyvédek hozzá vannak szokva, hogy meggondolatlan fiatal klienseik oly adósságokba verik magokat, melyek végre bukásba döntik. Ez is az első lépésnek tekintette ezt Carew ur részéről a bukás felé — s minden megjegyzés nélkül kifizette a tetemes összeget. Így a kapitány tele zsebbel távozott s tovább utazott Barustaple-ből, nem felede el semmit, csak azt a csekélységet, hogy a Carew Feri szürkét ott kellett volna hagynia a vendéglősnél. Sőt ugyanazon a szürkén lovagolt tovább. Pedig annyira meggondoló volt, hogy a kilencz darab százast bankjegyet a mellénye bélésebe bevarrta (mivel az országutak akkor közel sem voltak olyan biztosak mint mai napig), — (történetünk a mult század utolsó tizede elején játszik!) — és csak a feleslegét hagyta ki, hogy zsebpénz nélkül ne legyen, ha netalán megtámadná s a pénzhányt ne ébresszen gyantut ily tisztas külsejű utasnál. Így lovagolt tova, ugyanazon a szürkén, Barustaple-ből Tivertonba, — onnan Tauntonba, — onnan Glastonburybe, — onnan Fromeba, — onnan Salisburybe, — onnan Winchesterbe, Winchesterből a southamptoni országuton indult s ment Bishopstocheig, a hol tüneményesen hirdette, hogy southamptonba kell mennie, de alig ért ki a helységről, lelért az országútból s egy mellékuton észak felé ment és kerülve a nagyobb helyeket, elérte Basingstoke-t, a hol nyílt vásáron eladta a szürkét, oly áron, a mennyit ért, vagy még valamivel drágábban. Basingstoke-ből postakocsin ment Dorkingba, innen omnibuszon Turnbridge-be. Látni való, hogy ügyes és életré való ember könnyebben és hamarabb átmegegy egész Anglia szeltében, mint oly egyszerű fickó, a milyen Carew Feri, a kötelesség nehéz útján egyetlen lépést is tudott volna még tenni.

Turnbridge megérkezvén, szerény kis szállást fogadott egy magán-bérlés második emeletén, egyetlen szobából állott, mely háló s nappali szobául szolgált egyszerre s szerényebben volt butorozva, mint ily élkelő gavallért megilletett volna. Egy pár vörös heringet s egy pohár sört hozatott magának egy mooskos szolgálóval (kinek azért el nem mulasztotta megcsipni az állát) — s ebből állt a vacsorája. Azután gondosan bezárta az ajtót, — s rezes nem levén, még asztalt is húzott elő, becukta az ablakablakot s mellénye béléseből kifejtve a bankjegyeket, összeszámálta pénzét. A ló árát s az aprópénzt is bele számítva, többje volt ezer fontnál, a mi elég csinos kis summa egy hadseregbeli kapitánynak — kivált abban az időben. Pénzét azután nem tette előbbi helyére vissza, hanem a bankjegyeket külön — az aranyokat külön — összegöngyöltette, s a fali almárium rejtett zugába dugta el. Ott — a hol

A CSAVARGÓ FELÜLT A SÜPPEI ÉKES SZALMÁBAN.

tört bögréknél s limlonnál és pókhalóknál nincs egyéb, pénz senki sem fog keresni... .

Reggel elég korán felkelt. S már kilencz óra körül barna utcai ruhát, quaker kalapot s tiszta és finom fehérneműt véve magára, kiment s egyenesen Ware, Smith és Ware (a város legelső ügyvéd-cégje) felé tartott. E cég a vidék gentryjének az ügyeit vitte s minden magasabb igény nélkül volt elhelyezve, az ifjabb Ware (a hármaz cég egyetlen megmaradt tagja) egyszerű házának szerény felemeletén.

Quickset kapitány egy — a járást jól tudó ismerős önbizalmával ment föl a lépcsőn s kopogtatás nélkül nyitott be az üzlet irodájába, hol egy középkorú s kopott külsejű írrok dolgozott.

— Benn van az öreg? — kérdező bizalmaskodó otthonos modorban.

— Ifjabb Ware úr itt van, de e perczben nem lehet beszélni vele, *mr. Quickset*, — felelé az írrok, különös nyomatékot ejtve az *ifjabb*, az *úr* és a *mr. szóra*.

— Nekem lehet, felelé öntelen a kapitány.

— Senkinek.

— Mondom Meadows, nekem lehet.

— Quickset úr, megjegyzem, hogy engem Meadows *urnak* szoktak szólítani.

— Jó, jó, öreg, tudom. Hát ki van benn?

— Sir Miles Heron, Baronet, Wrenshawból.

— Derék, az öreg Miles! épen jókor. Hiszen velem akarok beszélni. Soha jobbkor.

S ezzel, rá se hederít Meadows *urra*, benyitott a Ware ur szobájába, minden kopogtatás nélkül.

— A szemtelen! — mormogá Meadows, az írrok. — Harmincz éve ülök itt — s veszszek meg, ha kopogtatás nélkül be mernék lépni az urhoz. Nem én, ötven fontért sem! Milyen időket értünk, milyen idöket!

formakincsének nemes és derült fantáziájának utólrhetlen gazdag tárháza.

Hogy mi a házi ipar? .. Annyit írtak és beszéltek már e kifogvhatatlan témáról, a kiállítás előtt és a kiállítás alatt a lelkesedés, a báállítás és a büszkeség minden hangfokozatán, hogy jókora újságírói merészesség kellene ahhoz, ha újra bele akarnánk bocsátkozni az ezerszer elkoppatott általános frazisokba. De hogy mi szerep vár még a házi iparra a hazai iparfejlesztés terén, annak fejtegetését csak a legközelebbi mult tette feleslegessé. Mert nem oly rég ideje még, hogy a háziparról egész kicsinyléssel volt divat itthon beszélni, termékei nem látszóttak elég előkelőknek és nagyon is nehezen esett egyszerre szépnek találni valamit, a mi előtt addig közönnyösen haladtunk el. A külföld felébredt figyelmére volt szükség, mely valódi mohóssággal esett neki házi iparunknak s annak minden formáját át meg áttanulmányozta és értékesítette, hogy mi is megtudjuk, mivel bírnak. A nyugati ipar már rég felőlelte a házi ipari formákat, különösen a szővésett terén sok új vívmányt hozott ezen az alapon divatba és forgalomba. S kitűnt, hogy ha önálló, eredeti magyar műipart akarunk teremteni, akkor legelső föltétel a házi iparnak engedni arra irány- és hangadó befolyást.

Még a legfejlettebb iparálmokban is a házi ipar az, a mi az összes ipari tevékenység alapját képezi. Rajta épült fel a kézi ipar, s most, midőn a kézi ipart ismét a gyári ipar készül kiszorítani állásából, vissza kell mennünk a házi ipar már-már halványodó nyomaira, ha az új korszak igényeihez mértlen akarjuk átalakítani az iparnak mind amaz ágait, melyek egykor kisebb nagyobb virágzásnak örvendettek hazánkban.

Ebben áll tehát röviden előadva a házi ipar rendkívüli fontossága hazánkra nézve. De még mielőtt a tulajdonképeni magyar műipart venné hasznát a sok reményvel kecsgettő jövőben, addig is mennyi áldással járna magára a közgyaragosodás érdekére! Öreg emberek emlékeznek még a régi patriárkhális idökre, a midőn őszzsel és télén át minden nemesi kuria megannyi szövészeti műhelylye alakult át, hol a női cselésdés és a szellérszasszony a tisztas uri matronák felügyelete alatt készítették el mindennemű vászontárgyaikat. Ma ez más-képp van; a jó és tartós házi készítmények becse csökkent, s osztrák gyárak 27 kros

haszontalanságai uralják a tért. Pedig csak a magánvállalkozás termékenyítő tökéjére volna szükség, hogy a 60-as évek óta pangásnak indult házi ipar újra föllendüljön, a nemzeti létszámunkat csökkentő káros kivándorlások megszünjenek, s oly vidékek, melyeknél a természet és a hagyomány bizonyos népiparokat honosított meg, ezek gyakorlatában állandó keresetforrássá teygenek szert. Az olaszok példája bizonyítja, milyen sikerrel érvényesülhetnek a népies típusok az ipari disztítés minden terén, s milyen gyorsan teremthetnének egy oly ipart meg, a mely előtt, virtuos kezelés mellett, hamar feltárulna a divat minden piacza.

Szerencsére a kormány és társadalom egy-ként fölismerte mihamarabb a házi iparnak ezt a nagy jelentőségét, s mig Sennyey báró elnökléte alatt megalakult az első házi ipar-egylet, ugyanakkor a kormány is ipari felügyelők és iparisoklók által igyekezett felkutatni, fejleszteni és terjesztetni a házi ipar maradványait. S a mit az esztetikuskok fedeztek föl, azt most a legmagasabb társadalmi körök siettek méltatni s valódi rajongás támadt a házi ipari cikkek iránt.

Örvendetesen győződhetik meg bárki is ma, hogy a mi épen szorosan a kiállításunkon illeti, ott a házi ipar formagazdagsága a legnagyobb mértékben mutatja érvényesülését. Nincs csupán egy pavillon szorítókozva, de kísérni lehet nyomait minden kiállítási csoporton át. Az iparszarnokban a majolika- és porcellán, az agyag, és üveg, arany- és ezüst-tárgyaknál, valamint a csinos rózsá-zománckoknál látjuk alkalmazva a legváltozatosabb házi ipari disztítéseket; a sötétes interieurokban, butorzott szobákban magyar stýlú butorokat, ugyanolyan bőr-, szövét-, len- és szőnyeg-munkákat, himzésekét, csipkéket és zsinorzatokat találunk, sőt a bronz- és réz-zománck-tekhnika is mutat fel eredeti és izletes házi ipari műmivumokat. A tarka-barka keleti és franczia-orosz minta szerint berendezett ipari szakoktatásúval, továbbá a sok ügyességel összeállított bosnyák pavillon csaknem kizárólag házi ipart foglalnak magokban. Budapest fővárosnak a város czimere mintájára konstruált pavillonban az iparrajziskola tárgyai tünhetnek föl motívumokat a házi ipar köréből, mig a közoktatásügyi kiállításban a házi ipari stýlok szakszerű oktatásáról szerethetünk meggyőződést a felhalmozott kézimunkákban. Végre a régészeti osztályban, a mintaszálloda erdélyi szobájában, a mezőgazdasági és erdészeti pavillonokban, a különbözőúradalmi pavillonokban, a székely házban és kiállítási vendéglőkben is gazdag anyagi tárulnak elénk a magyaros idomoknak; mi több, a gépcszarnokban is keszmarói, kassai és sepsiszentgyörgyi lányok és fiúk kuporognak a javított szővésszékék, franczia kerekszékék és kötőgépek mellett, melyeket most a kormány az ország minden vidékein igyekszik meghonosítani, és semmi sem mutatja e nemes láztól való áthatottságot annyira, mint az a tény, hogy maga a kiállítási bizottság is, bár az egyes épületeknél semmiféle meghatározott építészeti stýlt nem írt elő, de különös figyelembe ajánlotta a disztízenél a házi ipari formák alkalmazását, a minek lehetőleg igyekeztek is építőink megfelelni.

Csakhogy akármilyen szépen összeválogatja a kereső szem ezeket a szétszórt elemeket az ősmagyar iparnak, a fegyverzetlenebb közönségnek arra volt szüksége, hogy mindez összegyűjtve, egy csoportban, impozáns egészben tésessék szeme elé. Ez a szükség hozta létre a házi iparcszarnokot, mely czélból a kiállítás házi ipari csoport-bizottsá, dr. Herich Károly, mellé rendelt társai, Ráth Károly és dr. Grubern Ferencz segítségével, s az ország minden részéből felkért szakértő egyének közreműködése mellett 15 parasztzobát rendezett be, az illető vidékek viseletébe öltöztetett házibáb-alakokkal, körültekintő a felhalmozott házi ipari cikkekkel, s az eredeti lakberendezéssel, úgy, hogy az egész néprajzi tekintetben is becses gyűjteményt képez, s méltó arra, hogy a létesítendő házi iparmuzeumnak is magváu szolgáljon.

A berendezett tízenöt szoba a következő: erdélyi hétfalusi csángó-magyar szoba, székely szoba, aludnai csángó szoba, kalotaszegi, torockói, bolgár, hunyvádmegyei román, békéscsabai, gömöri, szepesi, erdélyi szász, borsodmegyei, tót, szerb és alföldi román-szobák. Láthatjuk tehát, hogy az országnak csak csekély része van

képviselve, mert úgy viselet, mint házi eszközök és ipar dolgában érdekes lett volna még Debreczent is bemutatni a Hortobágygyal, Szegedet tanyái és halász-életével, Ceglédet, Nagy-Köröst, a kunságot, járságot és hajduvidékeket, a Balatont, nem is szólva a tiszai és dunai vidékről s a Dunántúlról. De ne kívánjunk lehetlent. A kiállítási program már előzetesen is meg volt szorítva, s a rendezésnél az elő-jury nagyon szigorúan járt el; a mi technikai vagy esztetikai tekintetben nem volt stilszerű és kiállításra méltó, azt kerülhetetlenül visszautasította. Az élethű viaszbábokat Schönhut és Mauksch játékszergyárosok készítették gondossal s bizvást el lehet mondani, hogy nincs Európában második állam, mely akkora területen oly változatos ethnographiai gyűjteményt tudna felmutatni.

E rendkívül fontos és érdekes gyűjteményt szándékunk ezuttal, úgy néprajzi, mint ipar-technikai szempontból behatóbban taglalni. Az anyag roppant bőségét tekintve épen nem kicsinylendő feladat, s nem is birkózhatnánk

recz. A szorosabban vett hétfalusi csángók különösen a bükk-tüzfával való kereskedésben fejtenek ki nagy tevékenységet, e mellett a jobb módú, ugynevezett «juhos gazdák» állattenyésztéssel is foglalkoznak. Vannak e kívül egyes helységeknek egészen speciális iparai is. Így Barczafalva és Krizba a fazekasságot folytatja, továbbá foglalkozik asztalossággal és kerékgyártással is. Télen át a nők szalmát fonnak és kötnek. Tatrangban utca- és járdakövet fejtenek s követ faragnak; Zajzonban és Pürkerecen pedig meszet égetnek. De Bácsfaluban és Csernátfaluban itt-ott még kőművesek is találhatók a csángók között, Tüskös községében meg mézes-kalácsosok, viaszgyertya-öntők, szappanosok, kovácsok, timárok és csizmadíák. Ellenben Krizbában szépen virágzik a gyümölcstenyésztés és kertészet is, s többen készítenek jó tapló-munkákat és fakanalakat.

Belépve a hétfalusi csángó-magyar szobába, a kapu felett mindjárt a szokásos feliraton akad meg szemünk: «Isten segedelmével építette e lakot Fehér Péter és neje 1880-ban.»

szítésű sótartó, az asztalon egy emberalakot ábrázoló cserép-gyertyatartó, a menyecske-ládában pedig vásznak, törülközők kendők gazdagitják a szobát. Mindez a nép házi iparának terméke, mely a szorgalmas asszonyok «rótt guzsalyáról», «matoljáról» és egészen kezdetleges osztóvátjáról kerül elő, mint kender- és gyapjufonás, szőnyeg- és vászon-szövés, hímzés, csipkekötés. Bukovinában ezenkívül a csángók daróc-szövésével is foglalkoztak, mint Hétfaluban most is foglalkoznak, s abból készítették barnásszínű szokmányaikat a férfi és női felöltökhöz. Mivel azonban új hazájukban nincsenek vályolyók (ványolók), melyekkel a megszótt darócot összeverhetnék, azért az alunai telepeken ez ipárral egyelőre fel kellett hagyniok. Egészen elütő szokás más parasztszobáktól a szoba falán felül alkalmazott rudakra terített czifra rudterítők, törülközők és pokróczok. A hétfalusi szobában látható pár darab viaszgyertya, szappan és talpbőr nagyrészt Tüskös községből való háziiparművek.

A hétfalusi csángó szoba csoportozata azt a

AZ ORSZÁGOS KIÁLLITÁSBÓL. — ALDUNAI CSÁNGÓ SZOBA.

meg vele másképp, mintha — kissé hosszadalmasabban bár — szobát szoba után veszünk szemügyre s külön fejezetenként igyekezünk részletezni minden vidék sajátosságait. Kezdjük mindeneke! ott a

Csángó-szobákban.

Legújban megtelepült véreink házi ipara és ethnographiája két csoportban is van tanulmányozható alakban szemünk elé állítva. Az egyik, szemben épen a bejáratnál, az erdélyi hétfalusi csángó-szobát tünteti föl, míg a másik, melyre képünk is vonatkozik az alunai csángók életét tárja elénk. Ez utóbbi a tulajdonképeni, Bukovinából bevándorolt csángók kiállítási csoportja, melyet Streitmann Antal nagy-beeskereki rajz-tanár és Binder Lajos erdélyi ipari felügyelő rendeztek, míg az előbbi, mely a Brassó mellett hétfalusi lakosságának házberendezését és iparát öleli fel, ugyancsak Binder és Nagy Gyula brassói erdélyi felügyelő rendezésében van bemutatva. Vegyük sorra mindkettőt.

A brassómezei ugynevezett hétfalu e következő hét helységből áll: Bácsfalu, Tüskös, Csernátfalu, Hosszafalu, Tatrang, Zajzon és Pürke-

Belső berendezésben úgy a hétfalusi, mint az alunai csángó szoba, meglehetősen hasonlítanak egymáshoz, s más magyar paraszti lakó-szobáihoz. Ágy, asztal, falócza, tulipános pad a ruhaneműek tartására, továbbá képek, tükrök és ablakok, ez utóbbiak az ugynevezett merende ruhákkal s mindannyian tiló-leveles piros és kék szövetekkel díszítve, szintoly szövetből az ágyneműek is, melyeket maguk készítenek a tiló-leveles szövetből, s melyeknek egymásra halmozott sokasága az ágyat gyakran a mennyezetig emeli fel, úgy, hogy az főképp a szobának, főképp egész speciálisának nevezhetők vánkoscúcs-díszítéssel, a széles kivarásokkal' melyek a vánkoscúcs mindkét felén láthatók.

A fognason, a falakon és a kendőszegen érdekes korszok és czifra tálak lógnak nagyrészt barca-ujfalusi készítmények, köztük az elmes szerkezetű bürös korszok, továbbá szöttes kendők, meg a könyökös és a lajbi-bunda. Két cserge (pokrócz), gyapjuból fonva, festések, vagy kigyós, fedi a falócztát és a nyugágyot, míg a szék kis virágossal, az asztal pedig szött csángó abroszszal van letakarva. Az ajtó mellett egy tulipános di-

jelenetet mutatja, mikor a csángó apának férjénél levő menyecske-lánya ünneplő ruhájában benéz egy percze örvége édes apjához. Az öreg a falócztán heverészve tartja délutáni pihenőjét, kezében nyitott bibliával. Fialat lánya, egyszerű háziruhában, a terített asztalt szedi el, míg a másik derekán széles rézövel mutatja be magát s keblén paizsszerű kövekkel kirakott nagy gömbölyű érc-brossal, mely a szász viseletre emlékeztet. A fiatal legény végre a nagy «sompe-tüzhely» előtt van s készül az erdőre fát vágni, vállán keresztül vetve nagy kerékkötő, vagy «erdőlő lánc», jobb kezébe «erdőlő-fészi» (fejsze) s maga ép papírszivárcára akar rágyújtani.

A másik csángó-szoba, az alunai szoba, viaszbáb-csoportozata, melyet képen is közlünk, csak rövid magyarázatot igényel. Fialat férjet és menyecskét tüntet fel a szoba közepén, izléssel kivarralt s jól álló ködmönben, a mint a nő ül, a férfi pedig pipaszó mellett nézi párja szorgoskodását, s mint látszik, közbe-közbe enyelegnek is.

AZ ORSZÁGOS KIÁLLITÁS MŰCSARNOKA.

A képzőművészetek kiállítása a pompás külsejű, de festmények elrendezésére nem a legszerencsésebb beosztású műcsarnokban, szerényebb, mint várt lehetett, az utóbbi évek jelentékeny művészi mozgalmi és termékenysége után. Az, hogy számbelileg nagy tömeg nem gyült össze, semmit sem dönt: határozottabb ennél a becsúgy közepe, mely meglegedett, ha jó átlag festményeket szolgáltat. Nagyobb alkotásra csak kevesen törekedtek. A festészet a rendes időszaki kiállítások színvonalán maradt, míg maga az országos kiállítás a haladás meglepő arányában tártul föl. De festészetünk már előzőleg aratott jelentékenyebb sikereket. A ligeti műcsarnok kiállításában ha feltűnő alkotásokat csak keveset mutat be, erőben épen nem szegény. Azt ismét nem lehet mondani, hogy mindenki teljes erejében van képviselve. Például *Munkácsytól* «Krisztus a keresztján» csak egy részlet a «Kálvária» című nagyhirű festményéből, annak drámai hatásából. «A falu hőse» című életkép egyik régebbi festményének újra festése, oly festménynek, mely a mester legnagyobb alkotásait megelőzte. Harmadik festménye pedig oly oldaltól mutatja, melyben ezuttal jelenik meg először nyilvános kiállításon, tudniillik mint tájképfestőt. Bizonyára nem a legkitűnőbb oldala, hanem Munkácsy minden jelentkezésében érdekes.

Hazai szobrokból azonban ezuttal először látunk kiállítást. Eddig rendszeren egy-kettővel találkoztunk, most egész tömegben vannak együtt, negyvennél is több. Nemcsak az előcsarnokot, hanem egy másik nagyobb csarnokot is betöltöttek, s a többi termekbe szintén jutott. El lehet mondani, hogy hazai szobrászatunk történetében az országos kiállítás emlékeztetés helyet foglal el. *Huszár Adolf* korai elvesztének fájdalmát feljuttja «Amor és Venus» életnagy és márványból készült szobra, melyet *gr. Zichy Jenő* rendelt meg a művésznél. *Engel József*, e veterán művész, egész ifju hévvel alakította «Eva» szobrát. Itt van *Tilgner Viktor*nak, Bécsben élő hírneves hazánkfának számos műve, pompás mellszobrok, továbbá a bécsi udv. színház számára készített szobrok, *Szász-Koburg* Ágost szobra, melyet *József főherceg* rendelt meg. Az ifjabb szobrászok közül *Zala György*, *Sirobl Alajos*, *Kiss György*, *Sefcsik Antal*, *Loránfi Antal*, *Sennyey Károly*, *Gerenday* nemcsak a jövőt képviselik, hanem fejlett tehetséget, és az erő törekvéseit.

A festészetben az arcképek közt leljük meg a legmesteribb darabokat, néhány gyöngybebecse kíséretében. A festőileg szépet, az eszményt meg egyeztetni a valóval: ez voltaképen feladata az arckép-festésnek; nemcsak másolni az arcot, hanem megérteni azt, nemcsak a vonásokat visszaadni, hanem jellemezni; kiválogatni a szellemi vonásokat és ábrázolni az embert. Három művésznél sikerült ez kitűnően: *Benczúr Gyulának*, *Angeli Henriknek* és *Horovitz Lipótnak*.

Benczúr Gyula, mióta a festészeti mesteriskola vezetését átvette, leginkább arcképezéssel foglalkozik. A nyugalmas és unalmas chablon hatalmas ellentétei kerülnek ki műterméből. A lefestett személyek külső megjelenését mily mélyrehatón vizsgálja, s mily meggyőzőn látatja, hogy a fotografia hűsége mennyire nem valóság, habár annak is látszik. Értelmi élet van az ő arcképein. Remek ezeknek *Tisza Kálmán* arcképe. A miniszterelnökről soha sem fogunk jellemzőbb arcképet festeni. Disz magyar ruhában, zöld bársony széken ülve, nyakában a szent István rend szalagjával, a miniszterelnök azt az arculatot mutatja, melyet így alkalmasint senki sem látott egyszerre, hanem a ki többször látta, föl kell kiáltania: csak

Tisza Kálmán arcképe, Benczúr Gyulától.

Gróf Tisza Lajos arcképe, Benczúr Gyulától.

ugyan ilyen! A személyiség e rendkívüli felfogása mellett az egész berendezés, a festés is mesteri. Meggyőző igazsággal és művészettel hat a kép. Méltó párja *gr. Tisza Lajos* arcképe. Az arcképezés ily mesteri műve a nagy csoportozat is, mely a általános magyar biztosító társaság alakuló közgyűlésének szereplőit adja együtt, s melyet egyszerre már közöltünk.

A jellemzésnek lélektani ereje ritka mérték-

ben megvan *Horovitz Fülöp*nél is, ki jelenleg Varsóban lakik. Egyik képe *Sapieha* hercegnőt ábrázolja. Csak rá kell tekinteni e nemes alakra, hogy megismerjük előkelőségét, szivjóságát, és a nevezetes helyet, melyet kétség-telenül betölt a társadalomban. A jeles művésztől való «Az első szülött» is, kedves hatású életkép. Fialat házaspár boldogsága, a mint a kisdedben gyönyörködnek. *Angeli Henrik*, Bécs e kitűnő művésze, lágyabban jellemez, de ő női arcképeket szokott festeni. Bájt és kellemet tud rábeszélni az előkről festett arca. Ez tette oly kopossá arcképeit. *Vasagh György* két nagy női arcképe, *Stetka* Gyulától dr. *Wagner* egyetemi tanár arcképe szintén a tárlat jelentékenyebb műve.

A tájképek változatossága nagy, s a genre legkitűnőbb művelői mind megjelentek: *Ligeti, Mészöly, Telepy, Spányi*, a két *Markó* (*András* és *Károly* Florencziből), a régebbi *Molnár József* és *Brodszky Sándor*, az újabbak közül *Tölgyessy Arthur*, *Somogyi Dániel*, az egészen új *Ujváry Ignác*, *Tárnóczy Berta*, stb. *Ligeti Antal* a meleg egy két ellentétes táját festette. Az egyik «Capri szigete», üde tengerrel, messze kékül távlattal, mely kékü éggel; a másik egy keleti tájkép, forró, perzselő levegővel, pálmafák csoportjával, oázis zöldjével. Egy darab a tropikus égalt vidékéről, de enyhe pont, hová a tikkadó karaván pihenni és időlni siet. *Mészöly Géza*, ki a tájképek mellett nagy előszeretettel fest kecses apróságokat is, mind a két téren megjelent az országos kiállításon. Két nagyobb tájképe a Balaton egy-egy igaz részlete. A vonzó apróságok pedig: «Pihenő részék» és «Tiszaparti vízhorodó lány». Az előbbi mutatja be ezek közül — *Spányi Béla* a tájak hangulatának költészetét variálja. Az átlátszó levegő, a vizek tükre, az alkonyi párázata az ő themája, megleveitve állatokkal. Sokat festett, s gyorsan ért el sikereket. Ma egyike legkeresettebb festőinknek. A természet hangulatának ily képei vannak most is a kiállításon. Az «Erdőrézlet» a mély magányt s a természet üdeségét tünteti föl, a «Reggeli szürkület» pedig a fölfrissülő életet, a derülő égboltozatot, a csendes vizpartot, melyre eleven zöld galyak hajolnak. *Tölgyessy Arthur* is a természet hangulatát festi, de több staffage-t használ hozzá. Sok haladást és tisztuló kezelést mutat a «Hold feljötté», vizpart tehennel, nyírfákkal s az emelkedő hold vörös karajával, mely bevilágítja az ér vizét. E festményét adjuk a mutatványok közt.

Az életképek csaknem az egész tárlat felét teszik. Mint mindig kiállításainkon, úgy most is itt találkoznak a legsűrűbben az ifjabb nemzedékekkel.

A magyar népelettel azonban már mélyebben is kezdenek foglalkozni. A korcsmák világa, a duhajkodás kezd kevesülni a vásznan. De még mindig vannak elegen, a kik nem elég szerencsések a tárgy megválasztásában, a kik a külső sallangokat elégségesen találják. Mások pedig érdektelenül festenek, művészi elrendezés és érzék nélkül; ugyszóval kópiaznak valamit az életből, de se színt, se életet nem adnak hozzá.

A tárlat egyik feltűnő műve *Feszty Árpádtól* a «Bánya-szerencsétlenség» drámailag előadva, érzéssel gondolva, szerencsésen megfestve. *Feszty* művészi egyénisége minden újabb művével fejlődik, stílyje szélesbül, erősül. Művészi hajlamai hévvel keresik az érvényesülést és meg is találják. Az operaszínházban, a nemzeti színház emeleti csarnokában, a vörös-kereszt-egylet körházában festett falkepei mindannyi jelei művészi temperamentumának, helyes felfogásának, erős stíly-érzékének és folytonos tanulmányának. A «Bánya-szerencsétlenség» nagy érzékkel jelenetezett dráma, melyben hatással osztrák ki a szerepek. A komor téli táj is oly jól illik hozzá.

A hó mint a halotti lepel borul a tájra, melyből csak az akna torkolata sötétlik ki egy hegy-végében. A bánya vasútján egy toló kocsin szállították föl a sötét üreg legújabb áldozatát. Kis csoport veszi körül a ravatallá változott kocsit, a társak, a hozzátartozók csoportja, a meghatottság és fájdalom különböző fokozatában. Az özegety ráborult a holttestre, mely le van takarva; az anya lesujtottan omlott össze, elfordulva a látványtól; a testvér, ki az anyát akarta gyámolítani, maga is ráborult a mélyedést szegélyező falra, a másik két testvér ott áll a halott mellett zokogva és összekoleszt kézzel. A kép igazsága és a festő meggyőző ereje mélyen meghatja a szemlélőt.

A vidám életképek sorában *Aggházy Gyulával* készszen találkozunk rokon tárgyakkal. Kedveli a falusi asszonyok csoportját, kivált ha ezek pletykálnak. Egyik közelismeréssel találkozott és a műcsarnokban jutalommal is kitüntetett festménye a „Terefe” kezdte meg ezek sorozatát. Most itt vannak „A kenderzatatók” és „A mosónők”. Ez az utóbbi legjobb összes művei közt, s az emelkedett jelentékeny fokán mutatja a kiváló képességet. A befagyott pataknál gyűlte össze az asszonyok, s a lék mellett sulykoltak, most pedig már a szőlős-szapulás járja. A csoportban közepén álló nében asszony arczáról látni, hogy milyen józnu multság ez. A szomszéd asszony szabadulni sem tud, pedig már kosarában a kimosott ruha, föl is vette, hogy megindul vele. De még a harmadik asszony is, míg a fagyos ruhát csavarja, ugyancsak oda veti egész figyelmét a beszélgetőkre. A két fő diskurálót közt is ott hallgat még valaki egész lelkéből. Az alakok mind sikerültek, különösen a kosárral kezében, közbül álló életerős fiatal menyecske.

Jankó János, a karrikatura e geniális mestere, egész városi sokadalom közepette mutatja be a cigányt, a ki lovát kínálja, ugy látszik fűnek-énak, mindenkinek, a ki utja ott visz el az utszéli csárdá előtt, s hol most épen egy módos szekerem haladó gázdát állított meg a lókupez, mutogatva a gebe fogát is, ha már a külseje ellen kifogás volna. Bizonyára minden szentekre esküdjök is, hogy csak az ilyen ló illenék abba a csinos szekérbe, mert a mi most van benne, hát az gebe. A szekerem ülő gazda meg a felesége nagy vidámsággal hallgatják ezt a végtelen kínálást, a mit Jankó a cigány alakjában olyan félreismerhetetlenül kifejezett. Jankó rendkívüli képességét, melylyel a magyar embernek természetét, mozgását úgy lerajzolja, a kép mellékes alakjain is tanulmányozhatjuk.

Kitűnő név a tárlaton *Liesen-Mayer Sándor*. A „Tavas” feliratu festmény képviseli nevét és módorát. Virágos galyat tépő gyermek-leány. — *Baditz Ottó* derék művészünk régibb festményeiből állított ki hármát: „Az angyalcsmá-lót”, „Madonnát” és Szeged árvizi allegóriáját. — A Velenceiben élő *Szcuteczky Dóme* két életképen az olaszos légség, a gondos kidolgozás mellett sok velencei eredetiséget s a részletekben kellemet találunk. *Kemény Jeno* humorának állandó alakjai a parkás rokokó világból valók. Úgyesen festi ezeket. *Spitzer Manó*, ki Münchenben tanult, e kiállításon mutatja be először tehetségét két nagyobb kép-pel; mindenik sok alak, egész tömegek mozgása. „A mama megengedte a táncot”, ez cime egyik festményének, s abban a pillanatban mutat be egy uri szalont, mikor a tánczengedély érvényesítésére a kisasszonyok és fiatal urak felforgatják a terem minden butorzatát és vizik szerteszét nagy örömmel. Másik festménye „Nő-növelde” (pajkos leányok) gyöngébb. — *Bihari Sándortól* „A keresztűzben” katonák harcza egy menyecske ellen, a ki a falusi korcsmába pihenőre tért be, a vitéz hadiak ostrom alá veszik. A menyecske szegénylős nevetéssel hallgatja az udvarlást. Jókédvet, életet mutató festmény. — *Herzl Kornél* fogyatéko-sabb technikával, de kedélyesen festett meg egy másik katona-dolgot. Címe „Nincs párja a Mollinár bakának”. Hőse egy baka, ki a csárdában a paraszt legények előtt elhódít egy lányt. A legények haragosan nézik a vitézt; az egyik indulatosan is nyul egy szék után, ha-nem jó távol marad.

Révész Imre, mióta a Munkácsy-díjat megnyerte, Párisban tanult. Egy csomó jellemzetes alak, jó kifejezésű arcz mindig van festményein; eszmei köre azonban nem valami széles. Új ké-pén látni, hogy rajzban, előadás dolgában jól

tanult; tárgyát azonban egyik festményén sem értette meg nehezebben, mint ezen. „A baleset után” — csak hosszabb vizsgálás után találjuk ki e cím értelmét, s a kép humorát. A beszé-des, derült arczok, a kíváncsiság, mely e paraszt szobában föltárl, egy lovász balesetének ha-tása alatt támad. A lovász ott áll a közepén, besározott csizmákkal, urasan keményített in-gben, mert kabátját le kellett vetnie, ugyanazon baleset következtében, a mely csizmáján tükröz-dődik. Nyilván ledobta a ló, s rendre hozni ma-gát ide tért be. Míg a mosdó vizet is megkapja, addig teljes igyekezettel akarja magát a pa-raszt nép előtt tisztára mosni. Ugy látszik, hogy fölvilágosításait több kedvvel, mint hiszé-kenységgel fogadják. Akármint történt a bal-eset, a vén anyóka arca azt a meggyőződést nagyon jól mutatja, hogy „megesett biz az”.

Valentiny János „Haldokló cigányja” már a korábbi kiállításokból ismeretes. *Bruck La-jostól* „A vasöntök”, *Tahi Antal* „A Vasgyár” rokon tárgyak, de még oly jó előadó, mint *Bruck* sem hatásos oldalról fogta föl. *Gyulai Lászlótól* a „Betelehemjárás” vonzó életkép, karácsonra készülő falusi alakokkal. *Peske Géza* pedig teljes figyelemreméltó „Kemény dió”-jával, mely nem más, mint gyermekek vesződése hatalmukba ejtett kosárral. Diót találának benne. A legnagyobb hiába igyekszik feltörni fogá-lyal a kemény csemeget. *Ebner Lajostól* „A konyhakertben” kis igényű kép, de jól festett.

Vágó Pál, ki pár év előtt a Munkácsy-díjjal ment Párisba, egy történelmi festményvel és egy tájképi részletekben csinos életképpel szerepel. A történelmi festmény „A honkereső magyarok Kiew előtt”, igényeketámaztó nagyobb munka, de csak első kísérlet a történelmi festészetben, egyenkint véve jó alakokkal, színadás el-rendezésben, s magvasabb eszme nélkül, mert az, hogy az egyik oldalon a legyőzött oroszok állnak, egyik alázatossan, másik daczosan, a másik oldalon pedig a magyarok, a győzteshez illő büszkeséggel: ez igen általános eszméje a győzők és legyőzöttek illusztrálásának. De az egészben a törekvő tehetőség annyi komolysá-gal van dolgunk, mely a kísérletet érdekessé és sokat ígérővé emeli.

A történelmi és rokon tárgyú festmények száma nagyobb, mint a rendes kiállításokon, de nem sokkal. Itt van azonban *Munkácsy, Zichy Mi-hály, Lotz Károly, Székely Bertalan*. Ezek nem-csak nevekkel szolgálnak.

Lotz Károly az operaszínház mennyezetének freskóit festette meg kis vázlatban. Az eredeti rendkívüli nagy arányai miniatűr alakban természetesen távolról sem érik el azt a nagy ha-tást. Csakis emlékeztető kép ez, melyen nyu-godtabban lehet végig nézni Olympus isteni alakjait, kik a színházban a világitás és magas-ság homályában rejtőznek, s az egész nagy képet áttinteni is alig bírjuk. *Zichy Mihálytól* a „Hulló csillagok” nagyhatású s poetikus festmény van meg, régibb műve a mesternek. A fővárosi közönségnek már volt alkalma gyönyörködni a három lebegő gráciában, fiatal festőnk pedig megjegyezhetik belőle, hogy mit tesz az: a női szépséget nemcsak modell után másolni, hanem rajzban is tökéletesen adni. A kép világitásának misztikus fénye sokat veszt it, mert a terem világosságá rossz.

A kiállítás rendezői mostohán bírák *Székely Bertalan* történelmi festményével: „Zrinyi Sziget-várt”. Eltették egy mellékterembe, hová a leg-többben el sem jutnak, mert a műcsarnok némely részeibe csak úgy lehet bejutni, hogy megnézett termeken kell oda ismét visszamenni. A két nagy terem közül valamelyikben lett volna helye, ott, a hol mindenki megfordul, a hol még elénk a figyelem. Egy kis mellékterembe szorították, közepes művek közé, a hol kellő távol-ság sincs a kép jól nézésére. Pedig a tárlat egyik főműve a *Székely* festménye, melyből a szív a szívhez beszél megindító. Derék köl-töntek, Dalmady Győzőt költemény írására lelkesítette e festmény, melyen a hazaszereget, a hősiesség tragédiája oly megrázó erejű. Együtt vannak rajta a hősök, a kik halálba rohannak és ott halhatatlanságot vívtak ki, s a szerető szivek, melyek megszakadnak a fájdalomban; a haza védői, a katonák és a család, az emberi-ség mindene!

A festmény terjedelme. Vázlatával pályá-díjat nyert a művész. Nem azt a Zrinyit festette, a kit a török fegyverek közt szoktunk látni, keresve a halált, és osztogatva is azt. A csatá-

ból alig látunk valamit, de annál nagyobb harez ez itt. A hősök a vár kapuja előtt gyűlteek össze, de elkisérik őket a hitves, a gyermek, az anya, az emberi keservek, az igaz és legszentebb fájdalomak. A kapu kitárva, a kirohanás pillanata ez, és az utolsó pillanat, mely a hősöknek még övéiknél találja. Az ostrom egyre tart, mutatják a romok közt levő holtak, a háttérben fölvilá-goló tűz és a lomha füst. Zrinyi a kapu előtt áll, mellette emelik a zászlót, melyre megesküszik, hogy azt el nem hagyja. Előre! Néhány harezos a nehéz kapu szárnyát tárja föl. De itt bent a szerető karok tálulnak szét göresős fájdalomban. Asszonyok, gyermekek esedeznek. A harci vad indulat és a szeretet küzd. Az előtérben egy család csoportja. A lerokad nő, karján gyerme-kével, magához fűzi férjét. Mögötte már paj-zsát is föllemelve, kardját kivonva, rohan egy harezos. Felesége nyujtja utána karját, leánya az anya ölébe temeti fejét. Az apa többé nem akarja hallani őket. Egy másik asszonynak már nincs férje, de megvan a férj kardja. Boszu-szomjjal akarja kivonni e kardot, de egy kis gyermek kapaszkodik kezébe. E gyermekért élnie kellene, de nem bír a kötelesség tudatával. Egy szerető pár utolszor öleli egymást. Agg és fiatal harezosok alakjai törnek elő. A hősi halál elszántsága harczol itt a szív gyöngébb és neme-sőbb érzelmeivel. Megrendítő harc, melyben lehetetlen győzni.

A művész felfogása mélyen meghat. Ez nem-csak történelmi ábrázolás, nemcsak azoknak a hősöknek vértanui élete, hanem az emberi szen-vedések örök igazsága.

Paczka Ferencz festményei: „Emese álma”, „A tékozló fiú” (mindenkien egy-egy alak), inkább úgynevezett akt-tanulmányok, melyek egy-egy alak helyzetével foglalkoznak, mintsem történelmi festmények.

Temple János, a Munkácsy-díj idei nyertese, kevésbé sikerült arczképek mellett egy történelmi vonatkozású csoportozatot jó hatással festett le. *Pázmány Péter* aláírja az egyetem alapítására vonatkozó okiratot. Mind a három alak biztos kéz esetére vall. *Fraknoi Vilmos* apát tulajdona.

Greguss Imrétől az „1848-iki ujonczozás” egy tömeg elevenségét tünteti elő. *Than Mór* kardonokat állított ki az operaszínházba festett falképeiről, s egy nagyobb olajképet: „Pázmány Péter tollba mondja műveit.” *Magitay Tihamé-ről* „Didó kétségbeesése Aeneas távozásán” drá-mailag rendezett csoportozat.

Az egyházi festészetet *Roskovics Ignác* egy-maga képviseli a „Szent lélek elővetele” oltár-képével, melyet e jeles művész a korábbi években festett. Szép rajza, csoportozata, jól ható szinei oly tulajdonságok, melyek Roskovicsban e kép festése óta is nagyot fejlődtek.

A műcsarnok kiállításának kiegészítői: famet-szetek *Morellitől*, *Vallától*, rézmetszetek *Doby Jenőtől*, továbbá egyházi régiségek egész gazd-gyűjteménye.

A festészeti és szobrászati kiállítás képes tárgymutatója: „Képzőművészeti tárgymutató” épen most jelent meg magyar, német és francia nyelven, a magyar festészet fejlődését és jelen-legi viszonyait röviden, de alaposan elbá-dó bevezetéssel Keleti Gusztáv-tól és 97 rajzzal, a festmények fénykép után készült másolataival. Czimlaja (szárnyas pegazuson a fáklyát lobog-tató Világosság és amorettek) *Benczúr Gyula* toll-rajza. Ép oly diszes, mint kimerítő kalauz s azon-kívül értekes emlék is a kiállításról. Ára 1 frt.

E kalauz-könyvből közöljük mutatványul a műcsarnokból most adott képeket.

AZ ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSRÓL.

A látogatók száma. Hivatalos kimutatás szerint a kiállítást június havában 289,564 személy látog-tatta; látogatottabb volt június 4-ike (22,130), 14-ike (22,052) és 29-ike (20,198), a leggyérbben látogatott napon, 22-én is, az esős időben három ezernél többen voltak; e napon kívül az egész hó-napban a látogatók száma mindig túlhaladta a hat ezret. Ha a június havi 289,564-hez a májusi látogatók számát 333,123-at hozzávesszük, úgy eddig a kiállítást összesen 622,687 személy látogatta.

József főherczeg június 30-ikát is a kiállítá-son töltötte. Ezuttal vendége is volt, a fiatal Lipót toszkánai nagyherczeg. A szemlét a műcsarnoknál kezdték, majd a keleti és horvát pavilonokat keres-ték föl, ez utóbbi helyen fölmentek a magas torony

A LIBERÁLIS PART VEZÉRFÉRFIAI AZ ANGOL ALSÓHÁZBAN.

erkélyre is. Utba ejtve még a hazai gépcarnokot s pár kisebb tárlatot, az iparcsarnokba mentek, hol Mí-lán szerb királlyal találkoztak. A fiatal Lipót főher-czeg, ki jelenleg tengerész-tiszt s a finmei tengerész-akadémia harmadik osztályának növendéke, a kiállítási séta alatt angolul, olaszul, francziul, horvá-tul, németül és magyarul beszélt. A két főherczeg dőlben távozott a városligetből, honnan a Dunára: a torpe-dőhajóra ment. Itt Lipót herczegnek nyílt alkalma behozonyítani tengerész-tudományát. A mint a ha-jóra léptek, ő vette át a kalauz szerepét. A szemle végeztével próba-utat is tettek. A torpedó nyilbe-se-séggel vitte előkelő vendégeit a Margitszigetre, a hol az ebéd várta őket.

A tanítóok az iskolai színtér beállítával nagy szá-mal érkeztek a fővárosba. Az aradi tanító testület 20 tagja egyszerre érkezett; őket fogják követni a szegedi és zsepei tanítóok; e hó 16-ikára pedig a del-magyarországi tanító egyeslet 3—400 tagjának látoga-tása van bejelentve. — A zombori államgymnázium-ból pedig 50 tanuló jött fel *Radics György* igazgató vezetése alatt.

Munkakiállítás. Az időleges kiállítások csarno-kában július 1-én nyílt meg az iparos-segédök és ta-nulók kiállítása. A hazai iparos-ípuságból mindössze hatszáz-an vettek részt benne mindenféle iparágból, csinos munkákkal. A kiállítás rendezésén Mí-lán király is jelen volt. A tárgyak nem töltik meg egé-szen a csarnokot, de azért a kiállítás érdekes és ta-nulmányos képet nyújt a hazai ipar jövőndő nemzedé-keinek tanulmányáról, haladásáról, izléséről és kézi ügyességéről. Anguszus 10-ikéig lesz nyitva.

Két havi bevétel. Belépti jegyekből május és jú-nius hónapban 333,572 frt 60 kr. gyűlt be.

Az antropológiai kiállítás rendezési munkálatait dr. *Török Aurél* egyetemi tanár már megkezdte a ki-állítási hangversenyteremben. A kiállítás, mely an-tropológiai muzeumunk legbecsesebb kincseit fogja a nagy közönségnek bemutatni, s ezenkívül igen sok egészen új képet, rajzot, festményt egyesít magában, nemcsak a tudósokra, hanem a laikusokra is érdekes

és vonzó lesz. Anthropológiai tudományunk érdemes művelője ez alkalomra beszerezte Schiller, Göthe, Kant, Rafael, Shakespeare koponyáinak hű másola-tait, látható lesz több Árpád-házi király koponyája akadémia harmadik osztályának növendéke, a kiállítási séta alatt angolul, olaszul, francziul, horvá-tul, németül és magyarul beszélt. A két főherczeg dőlben távozott a városligetből, honnan a Dunára: a torpe-dőhajóra ment. Itt Lipót herczegnek nyílt alkalma behozonyítani tengerész-tudományát. A mint a ha-jóra léptek, ő vette át a kalauz szerepét. A szemle végeztével próba-utat is tettek. A torpedó nyilbe-se-séggel vitte előkelő vendégeit a Margitszigetre, a hol az ebéd várta őket.

A kiállítás egyik gazdag részlete a nagy ipar-csarnok keleti részében az, a hol a malmok gyárt-mányai, a lisztzemlők s ezekkel a tésztafélek gyű-teménye van. Magyar lisztnek, tésztának nincs is párja. A mennyi kell belőle, a mennyit megkívánálnak, azt most már csak gőzerővel lehet előállítani. A gőz-tésztagyárak egymásután emelkednek. Érdekes látni, hogy mily finoman dolgoznak a makaronító kezde a finom laskáig, melyek tekercekké összefonva, első pillanatra nyers selyemnek látszanak. A főváros egyik gőz-tésztagyára a *Halbauer testvéreké*, ez 1812 év óta fennálló czégé, mely öt év előtt rendezte be gőz-tésztagyárát, s kiválólag a budapesti malmok lisztjét dolgozza föl makaroniúnak, levesbe való tész-táknak, tarhonyának, s évenkint mintegy kétez er métermázsát ad el, a mit Magyarországon kívül Ausztria, Románia, Szerbia és Bolgárország fogyaszt. A gyárban naponkint 20 férfi és 20 nő foglalkozik. A czég élén 1872 óta *Halbauer Nándor* áll, a jelen-legi idén konzul és huszonnyolc év óta a városi hatósá-g tagja. Ő állította 1880-ban a gőz-tésztagyárt is, mely rövid idő alatt oly virágzásra jutott.

A gázművek pavilonja. A gyakorlati élet egyik nélkülözhetetlen eszköze ma már a világító gáz, mely megbosszabbítja a nappalt, lehetővé teszi a folytonos tevékenységet, gépek mozgatására is fol-használják, s a háztartásban a fa és kőszén helyét szintén kezdi elfoglalni. A budapesti gázyár tekhnikai igazgatója, *Stephani*, indította meg a mozgal-mat, hogy az országos kiállítás a gáztechnika úgy legyen megvilágítva, hogy megfeleljen annak a nagy jelentőségű feladat, a kulturális munkában és a vá-rosook egészségügye. A Szent István koronája alá tartozó munkásoknál husz városban van a gázyílá-

gítás alkalmazva. Ezek a gázyártáshoz évenkint összevéve 695,975 métermázsza kőszénet fogyasztanak el, a miből évenkint összevéve 4,509,124 köbméter gáz fejlesztetik a nyilvános közvilágítás czéljaira 14,727,977 köbméter gáz a magánvilágításra, s így összevéve a városok közönsége 19,273,101 köbmé-ter gázt fogyaszt. Budapest ezen elfogyasztott gáz-mennyiségnek két harmadrészt veszi igénybe.

A kiállításra kiténőtő város gázyára egyesült. Budapesten kívül Debreczen, Eszék, Fiume, Pécs, Kassa, Kolozevár, Brassó, Miskolcz, Sopron, Pozsony, Győr, Selmecz, Szeged és Temesvár városok gázyá-rai külön pavillont emeltek, s abban gazdag tárgyal-ma által imponáló kiállítást hoztak össze, melynek átte-kínthető és izléeses, s a mellett a tudomány követel-ményeinek is teljesen megfelelő megvalósítása. *Stephani* igazgató ügybuzgóságának tulajdonítható.

A pavillon középhajójában a gázyártás alkalmá-lyal nyert melléktermékeket látjuk, s egyuttal meg-győződnünk a felől, hogy ezeket az anyagokat is föl lehet használni mezőgazdasági és ipari czélokra. Föl is használják majdnem valamennyit. A következők osztályban azon készletek gazdag gyűjteménye van fölhalmozva, a melyek a fogyasztott gáz mennyiség meg-határozására szolgálnak. Ezek közt különös figyelmet érdemelnek a különböző rendszer szerint készült gázórak, melyek itt részint készszedve, részint üvegházakban összeállítva láthatók. Egy részük foly-tonos munkában van, hogy a közönség az órák alko-tását láthassa s meggyőződjék, hogy a gázfogyasztást ezen órák egészen pontosan és szabatosan mutatják.

A gázórak mögött a világító gáz nyomásának és sulyának megmérésére szolgáló fizikai készülékek csoportját látjuk. Érdekesek a gáz világító erejének megmérésére szolgáló készülékek, különböző rend-szer és módszer szerint. E készülékek a normál gyertya és a gázláng világító ereje közti különbséget mutatják.

A következő csoport a gyártott gáznak világító anyaggá való felhasználását mutatja. A gáz és villa-mosság közti harcban a gáz még mindig megtar-totta tisztelgetelmét helyét. Látjuk, mind küzd a villamos fény a villamos erővel, s e küzdelem mennyi újításra vezetett már is. Létrehozta a gáz-regenerátorokat, ezeket a hatalmas lángokat, amelyek csodás erővel fénylenek. Van olyan gáz-regenerátor is, a mely 3000 gyertyafénnyel ég. Eggyesesen, szépen a nélkül, hogy rontaná a szemet. Ez a fajta

készülék a fővárosban a kerepesi-ut és a hatvani-ut... készült a fővárosban a kerepesi-ut és a hatvani-ut... készült a fővárosban a kerepesi-ut és a hatvani-ut...

könyve, mely Németországban közfigyelmet keltett... könyve, mely Németországban közfigyelmet keltett... könyve, mely Németországban közfigyelmet keltett...

Kossuth iratainak népies kiadásából, melyet a nagynevű szerző megalapozásával Helyi Ignác... Kossuth iratainak népies kiadásából, melyet a nagynevű szerző megalapozásával Helyi Ignác...

Hervadt levelek, írta Dereskei, kitől korábban egy kötet költemény is jelent meg már. Most pedig... Hervadt levelek, írta Dereskei, kitől korábban egy kötet költemény is jelent meg már. Most pedig...

Ha láttuk ezen oszlopokat, melyek feltakarják előlöttük a ház s okoldalu felhasználhatóságának... Ha láttuk ezen oszlopokat, melyek feltakarják előlöttük a ház s okoldalu felhasználhatóságának...

Képek, írta Vereskői. Miskolczon jelent meg a kötet, Szombati László adta ki s ára 1 frt. A kiadó... Képek, írta Vereskői. Miskolczon jelent meg a kötet, Szombati László adta ki s ára 1 frt. A kiadó...

Hári János Iliászra című paródiára hirdet elől... zetést Seress Imre, ki Homer hőskölteményét tra... zetést Seress Imre, ki Homer hőskölteményét tra...

A gyapju-utcai színházban Feleki szintársu... lata „Afrika-Magyarország” című nagyobb látvá... lata „Afrika-Magyarország” című nagyobb látvá...

A darab hőse Rózsika, igazabban Blaháné, kinek a szerző... A darab hőse Rózsika, igazabban Blaháné, kinek a szerző...

Jeles szakmunkát bocsátott közre a tud. aka... demia. Címe: „A gerinces állatok kiváló és irvszerveinek fejlődése”, írta Mihalkovics Géza... demia. Címe: „A gerinces állatok kiváló és irvszerveinek fejlődése”, írta Mihalkovics Géza...

(Anna), Abonyi (Geszt), Makó (egy török pasa), Rónaszéki (Csóri cigány princoz) Beódy (vajda) di... cseretes közreműködése emelte a hatást.

KÖZINTEZETEK ÉS EGYLETEK.

A történelmi kongresszus e hó 3-ikán nyilt meg a hazai történetírók élénk részvétele mellett... A történelmi kongresszus e hó 3-ikán nyilt meg a hazai történetírók élénk részvétele mellett...

Az erdélyi köznevelődési egylet alapító tagja lett Haynald Lajos... Az erdélyi köznevelődési egylet alapító tagja lett Haynald Lajos...

Az egyet pártolása érdekében Gyarmathy Zsig... né, ismert írónk, ki az országos kiállításon az oly... né, ismert írónk, ki az országos kiállításon az oly...

Az országos iparegyesület jun. 28-án tartotta évi... Az országos iparegyesület jun. 28-án tartotta évi...

Ezután az igazgatóság mutatta be terjedelmes... jelentését, mely részletesen számot ad az egyet m... jelentését, mely részletesen számot ad az egyet m...

A magyarországi tornatanító egylete jun. 30-án... A magyarországi tornatanító egylete jun. 30-án...

Az országos színes-iskola igazgatósága által kiadott... Az országos színes-iskola igazgatósága által kiadott...

MI UJSÁG ?

A szerb király Budapesten. Milán királyi még a... A szerb király Budapesten. Milán királyi még a...

az utóbbi heteket gyógyulás végett Bécsben töltötte... az utóbbi heteket gyógyulás végett Bécsben töltötte...

Milán király jun. 30-án reggeli 5 óra után érkezett... Hivatalt fogadtatás nem volt, de üdvözlésére sokan... Milán király jun. 30-án reggeli 5 óra után érkezett...

Az országos iparegyesület június 28-án tartotta... Az országos iparegyesület június 28-án tartotta...

Ezután az igazgatóság mutatta be terjedelmes... jelentését, mely részletesen számot ad az egyet m... Ezután az igazgatóság mutatta be terjedelmes...

A magyarországi tornatanító egylete jun. 30-án... A magyarországi tornatanító egylete jun. 30-án...

Az országos színes-iskola igazgatósága által kiadott... Az országos színes-iskola igazgatósága által kiadott...

A szerb király Budapesten. Milán királyi még a... A szerb király Budapesten. Milán királyi még a...

ezüst koporsóban nyugszanak. Nem tekintve tehát, hogy... ezüst koporsóban nyugszanak. Nem tekintve tehát, hogy...

Egy műre megmásolata jut valószínűleg a nemzeti... ezüst koporsóban nyugszanak. Nem tekintve tehát, hogy...

Ásatások Pusztaszerezen. A közlebbi napokban Pallavicini... Ásatások Pusztaszerezen. A közlebbi napokban Pallavicini...

Magyarok a Kaukázusban. Déchy Mór, a ki a mult nyáron... Magyarok a Kaukázusban. Déchy Mór, a ki a mult nyáron...

Daltnépek lesz augusztus elején a kiállítás területén... Daltnépek lesz augusztus elején a kiállítás területén...

Rudolf trónörökös a jövő héten Belgiumba utazik... Rudolf trónörökös a jövő héten Belgiumba utazik...

A szerb király Budapesten. Milán királyi még a... A szerb király Budapesten. Milán királyi még a...

állít össze. Eddig száz öv könyvtárról érkezett kimutatás... állít össze. Eddig száz öv könyvtárról érkezett kimutatás...

„Kincsem” ivadéka. Az észak-német Derby-díjat (20,000... „Kincsem” ivadéka. Az észak-német Derby-díjat (20,000...

A magyar-francia biztosító részvénytársaság (Franco... A magyar-francia biztosító részvénytársaság (Franco...

„Riunione Adriatica di Sicurtà” cs. kir. szab. biztosító... „Riunione Adriatica di Sicurtà” cs. kir. szab. biztosító...

Élelbtbiztosítások. Az 1884. évi december 31-én érvényben... Élelbtbiztosítások. Az 1884. évi december 31-én érvényben...

Tűzbiztosítások. A nyerevénydíj-bevételek 5,489,360... Tűzbiztosítások. A nyerevénydíj-bevételek 5,489,360...

III. Szállítvány-biztosítások. A bevett nyerevények... III. Szállítvány-biztosítások. A bevett nyerevények...

Az országos könyvtári. Az országos statisztikai hivatal... Az országos könyvtári. Az országos statisztikai hivatal...

Az országos könyvtári. Az országos statisztikai hivatal... Az országos könyvtári. Az országos statisztikai hivatal...

Az országos könyvtári. Az országos statisztikai hivatal... Az országos könyvtári. Az országos statisztikai hivatal...

Az országos könyvtári. Az országos statisztikai hivatal... Az országos könyvtári. Az országos statisztikai hivatal...

Az országos könyvtári. Az országos statisztikai hivatal... Az országos könyvtári. Az országos statisztikai hivatal...

A Franklin-Társulat hirlap-kiadóhivatalában

Budapest, egyetem-utca 4. sz. alatt a

következő hetilapokat lehet megrendelni:

VASÁRNAPI UJSÁG

(XXXII. évfolyam.)

szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap; hasábjain a legjelesebb írók működnek közre; a folmerülő személyi és tárgyi nevezetességeket alaposan magyarázót képekben, az érdekes eseményeket hirtovábbiban lehet teljesen közzé; beltartalom, külső, mennyiségre nézve a világ legelterjedtebb hasonló vállalatára verseny; beküvé 4-500 művészi kivitelű képpel díszített több mint száz nagy ívnyi terjedelemben meg-megújuló olvasmány; nem muló, sőt növekedő értékű darabja minden házi könyvtárnak.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára évnegyedre 2 frt, a «Világkrónikával» együtt 2 frt 50 kr

POLITIKAI UJDONSÁGOK

(XXXI. évfolyam.)

sem pártoktól, sem kormányhatalomtól nem befolyásolt, teljesen független politikai lap, mely a hét eseményeit összegyűjtve, kellő magyarázattal ellátott gondos és hű összeállításban tárja az olvasó elé s a közönség együtt találja benne mindazt, a mi napi lapokban elszórtan megjelen, — a mely ekként kivált oly vidéken, hol a hírvény postájára is értesülést különben is megnehezíti, a napi lapokat is lehetőleg pótolja. — A Politikai Ujdonságok jobban „Magyar Gazda” cím alatt havonként kétszer megjelenő gazdasági képes lappal van bővítve.

A Politikai Ujdonságok előfizetési ára évnegyedre 1 frt 50 kr, a «Világkrónikával» együtt 2 frt.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt évnegyedre 3 frt, a «Világkrónikával» 3 frt 50 kr.

Legolcsóbb hetilap a magyar nép számára

egész évre csak 2 forint.

KÉPES NÉPLAP

(XIII. évfolyam.)

a kevésbé tehető osztály vasárnapi ujsága és politikai hírlapja, a legolcsóbb és legelterjedtebb néplapja hasábjain; közlő közhatalmú elmélkedéseket, elbeszéléseket, mulatságos és tanulságos történeteket, érdekes leírásokat képekkel, s e mellett hétről-hétre figyelemmel kíséri az előforduló nevezetesebb eseményeket. „Politikai Híradó” című rovatában a bel- és külföldi politikai eseményeket volő rövidséggel előadja, pártatlan, elfogulatlan igazság szerettel, s mindenkor teljesen független meggyőződéssel értelemzi.

A Képes Néplap előfizetési ára félre csak 1 frt, — a «Világkrónikával» együtt félre 2 frt évnegyedre 1 frt. (Csupán a «Képes Néplap»-ra évnegyedre előfizetést nem fogadhatnak el.)

A «Képes Néplap» melléklapja: a

VILÁGKRÓNIKA

képes heti közlöny, állandóan nagyobb elbeszéléseket és regényeket is nyújt olvasóinak a világirodalom legérdekesebb termékeiből válogatva, s képekkel ellátva. (Egy-egy ily illusztrált regény külön kötetben alig szereshető meg anyiért, a mennyi e képes heti közlöny egész évi előfizetési ára: 2 frt.) — A Világkrónika ezen felül, mint hetilapjaink közleményeinek kiegészítője, a hazai és külföldi általánosabb érdeklő eseményeket, az azokban szereplő személyiségeket népszerű nyelven írt magyarázatokkal kísért képekben mutatja be; közlő tájékoztató cikkeket, nép- és tájismertetőket, ugyancsak mulattató apró közleményeket, közhatalmú tudnivalókat, stb.

A Világkrónikában most kezdjük meg Verne Gyula „A lángban álló sziget-tenger” című legújabb regényének közlését. Ez érdekes regény magyar fordításának kizárólagos jogát e lap szerzte meg.

Az előfizetések a Franklin-Társulat hirlap-kiadóhivatalához Budapest, egyetem-utca 4. szám címzendők. A t. cz. gyűjtőknek, egyszerű beküldött tiz előfizető után az illető lapokból egy ingyenpéldánnyal szolgálunk.

Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelen s minden könyvtárnál kapható — az osztr. tartom. számára Székesvári György és k. egyet. könyvtárnál Bécsben, I. Stefansplatz 6. AZ ÁLLAMGAZDASÁGTAN (PÉNZÜGYTAN) KÉZIKÖNYVE. Dr. MARISKA VILMOS köz- és váltóügyvéd, a kaszai kir. jogakadémia ny. r. tanára. Ára füzte 3 frt 60 kr.

Eredeti gyári védjeggyel ellátott befőttes hólyagpapiros

különösen alkalmas befőttes üvegek bekötésére, mint számos év óta, ez időnyre is legjutányosabb gyári áron kapható POSNER KÁROLY LAJOS papir- és írószköz csász. kir. udvari szállítónál, Budapest, Erzsébet-ter. 2273

LATZKOVITS A. Budapest, Váci utca 22. sz. FÉRFI-INGEK specialis készítője ajánlja különlegességeit L.A. URI DIVATÁRUK és FEHÉRNEMÜEKBE feltűnő olcsó árakon.

Nyári lakokba. Fagyaltkésztő receptekkel 8 6 12 adagra. Vajkésztő fogas hajtókerékkel 7.50 11.50 16.50 4.50-6.50. Vajfények fedővel 1-5 ft. Salsá-készítők 40 kr.-3 ft. Ecet- és olajtartó 2-10 ft. Sodony deszkák 10-40 kr.-1.80. Kenyérkosarak 10-80 kr. Páncsok 10-60 kr. Bor- és savanyúvíz-hűtők 1.6-2.75. Tartós hordócsapok 50-85 kr. Javitott hordósok az italok megromlása ellen 1 ft. Kézi palacsintafőző 1.40. Pincetök 3, 5, 8 füvvel 6.70-15 ft. Kerti lapátok: erők 1-15 ft. Kerti gyertyatartók 1-3 ft. Kerti székkel kényelmes szőnyegdíszítéssel, laposra összehajtható, 2.70-3 ft. Játék-asztalok szől. posztóval bevonva, laposra összevé könnyen magával vihetni ényébe, 12 ft. Felkötő óra 5.50. Időjelző házikó alakokkal 1.50. Időjelző házikó négykérel 1.50. Biztonsági lánc ajtókra 30 ft.-1.50.

Próba-megrendeléshez 850 ábrával ellátott árjegyzéket mellékel, meg nem felelő tárgyakat visszavessz KERTÉSZ TÓDOR Budapest, Dorottya-utca 1-6 sz., 3 „Magyar hídnyel” szálloda átellenében.

Legjobb ajánlatra érdemes a híres dr. Forti-féle sebtapasz. 2000 Ezen, gyógyhatása folytán a legszelebb körben jelesen ismert és sokszorosan kipróbált sebtapasz oszlató, érelő hatása következtében, egyszerű fájdalomcsillapító tulajdonságával, meglegpben gyors és gyökeres gyógyítást eredményez minden nemű bármiként keletkezett sebeknek, dagasztatok, sérülések (zúzódásoknak), gyulladások és koményedéseknek. Nem kevésbbé gyógyulást szerez a legkülönemű egyéb, a használati utasításban kimerítően felsorolt betegségekben. Kiváltképpen pedig nem eléggé ajánlható a női melnek a gyermek-olvasztás alkalmával előforduló gyulladásnál vagy megreményedésnél. — Egy csomag ára használati utasítással: kisebb 50 kr., nagyobb 1 frt, postán küldve szállítólevél- és csomagolásért 10 krral több. Csak 1 frtos csomagok szállítatnak. Valódi minőségben kapható Budapestben: Török József ur gyógyszerárában, VI. ker., király-utca 12. szám alatt, valamint a legtöbb más fővárosi gyógyszerárában is: ugyancsint Magyarország valamennyi nagyobb gyógyszerárában; Bécsben: bold. dr. Girtler József gyógyszerárában, Freung 7; Scharrer Konrad gyógyszerárában (az arany kereszthez), VII., Mariahilferstrasse 72; továbbá Frit G. és R., Bräunerstrasse 5. Prágában: Fürst J. gyógyszerárában, Schillinggasse, Gracóban: Nedwed A. gyógyszer. Murplatz. Triestben: Praemarer Antonio gyógyszer. ez előtt Rocca P., a két szerecsenhez, fő-tér. Jászvásáron: Engel J. gyógyszer. — Megrendelések az összeg beküldése vagy utánvét mellett pontosan teljesítetnek. — A készítő címe: Budapest, I. vár, Nándor-utca 3. sz.

28-ik SZÁM. 1885. BUDAPEST, JULIUS 12. XXXII. ÉVFOLYAM.

Előfizetési árak: VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 12 frt, POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: félre 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt, POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt, KÖLÖNÖS előfizetésekhez a postaiag meghatározott vitelli díj csatolandó.

TÖRTÉNETI KONGRESSZUSRÓL. JULIUS 2-ikán jött össze s július 6-ikán fejezte be tárgyalásait a történeti kongresszus, melynek sikerült az utóbbi évtizedekben hazánkban oly nagy lendületet nyert történelmi tanulmányok buzgó és nagyrészt fiatal munkásait az ország minden részéből összegyűjteni s a közérdeklődést is maga iránt felkölteni.

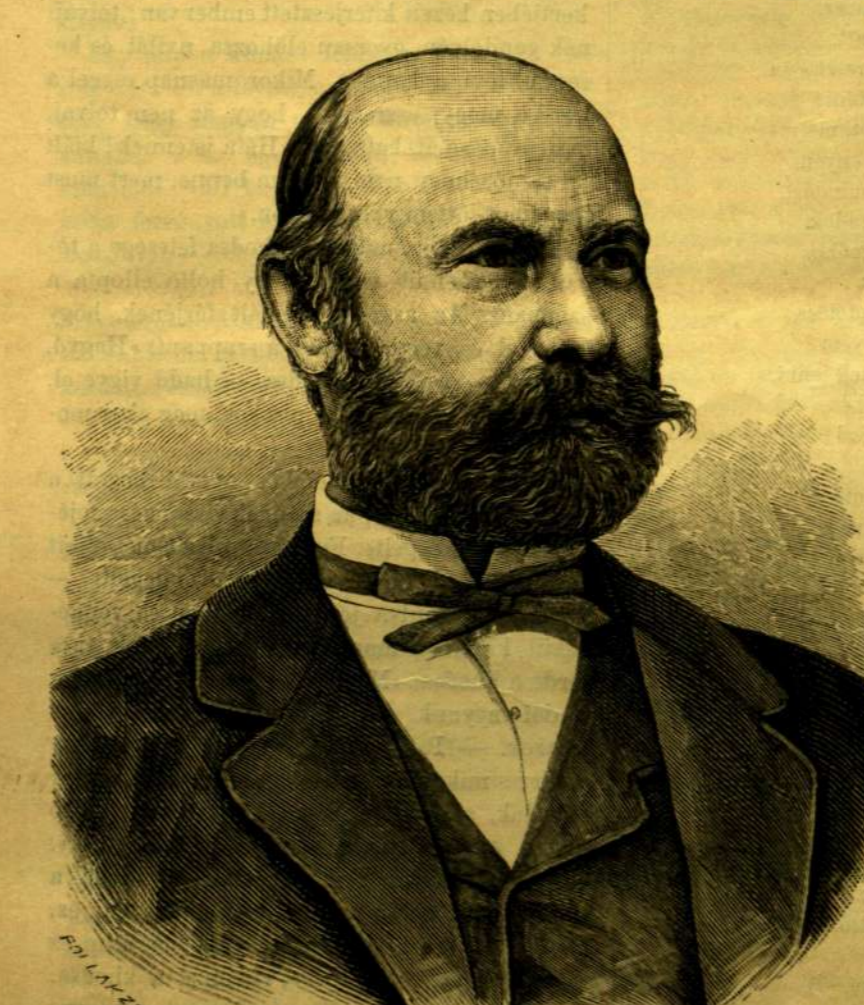
dományok története azt mutatja, hogy a történetirés mindenütt nemzeti maradt, még fejlődésbe legmagasabb fokain is, s a legnagyobb történetirők, Herodotostól és Tacitustól Thiers-, Mignet-ig, Macaulayig és Rankéig mindenütt első sorban hazafiak és saját nemzetük aspirációinak a tolmácsai voltak.

ban a magyar nemzeti történelem szempontjait megóvni. Örömmel mondhatjuk, hogy e nézetek a most befejezett történeti kongresszuson is ismételt kifejezést nyertek s hogy a kongresszus tárgyalásait túlnyomóan ez a szellem lengette át.

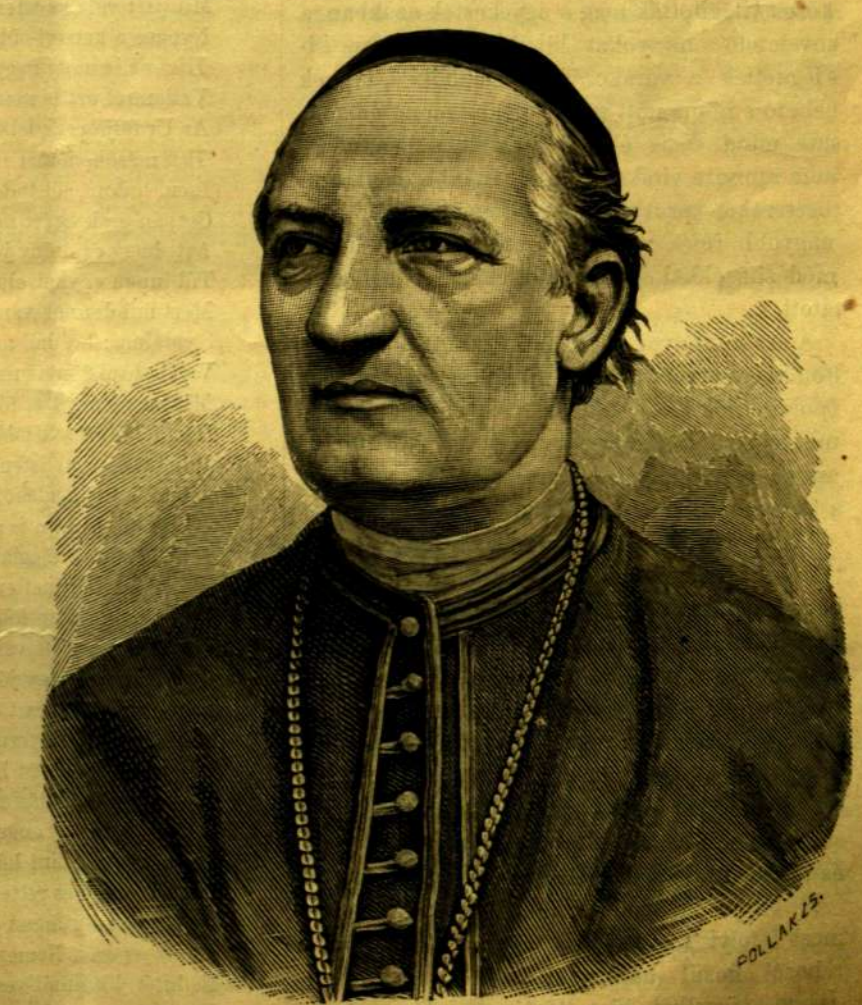
Az összes tudományok közt a történelem érdemi meg leginkább, hogy kiválóan nemzeti tudományunk nevezessék. Ámbar vannak, a kik már is eljöttnek látják az időt arra, hogy történelmijomozásunk és történetírásunk szakított a szorosabb nemzeti iránynyal s az egyetemes történelemmel azonosítsa magát, vagy abba mintegy beleolvadva, annak keretében foglalja el a maga helyét, mi kételkedünk, hogy az idő valaha is eljőjön, annál inkább, hogy már megérkezett volna. Legalább az irodalmak és a tu-

De bármint legyen is az egyetemes történelem művelőire nézve, bizonyos, hogy a magyar történetirőknek még sokáig, kiválóan — ha nem kizárólag — saját hazánk és nemzetünk történetével kellend foglalkozniok. Helyezkedhetnek ebben európai és egyetemes történelmi szempontokra — kell is azokat figyelembe venniök, — nem mellőzhetik a történelem egyéb anyagai közt a diplomáciai s nemzetközi érintkezéseket és vonatkozásokat sem, — már Szalay László megmutatta, mikép lehet s kell azokat felhasználni; de ugyanó megmutatta azt, mikép lehet s kell mindamellett magyar történetirőnek maradni s hazánk történetírásá-

A magyar történelmi társulat elnökei, Ipolyi Arnold besztercebányai püspök, báró Kemény Gábor közlekedésügyi miniszter és Pulszky Ferenc, a nemzeti muzeum igazgatója, —

BÁRÓ KEMÉNY GÁBOR MINISZTER, A MAGYAR TÖRTÉNELMI TÁRSULAT MÁSODLÉNOKE.

IPOLYI ARNOLD BESZTERCEBÁNYAI PÜSPÖK, A MAGYAR TÖRTÉNELMI TÁRSULAT ELNÖKE.